

עלון חנוכה

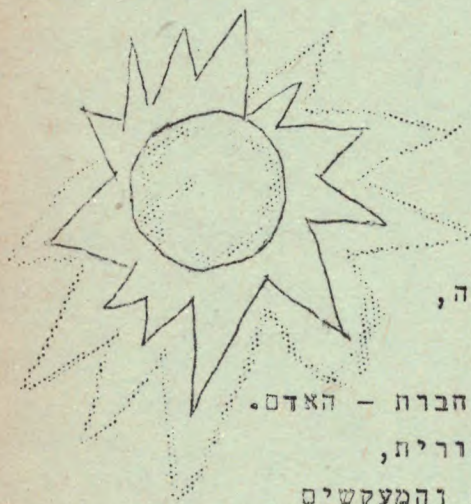

עלון החנוכה
אהל-חיים
1957

16/80

עלון-המצחור

יום ששי 19/7/57

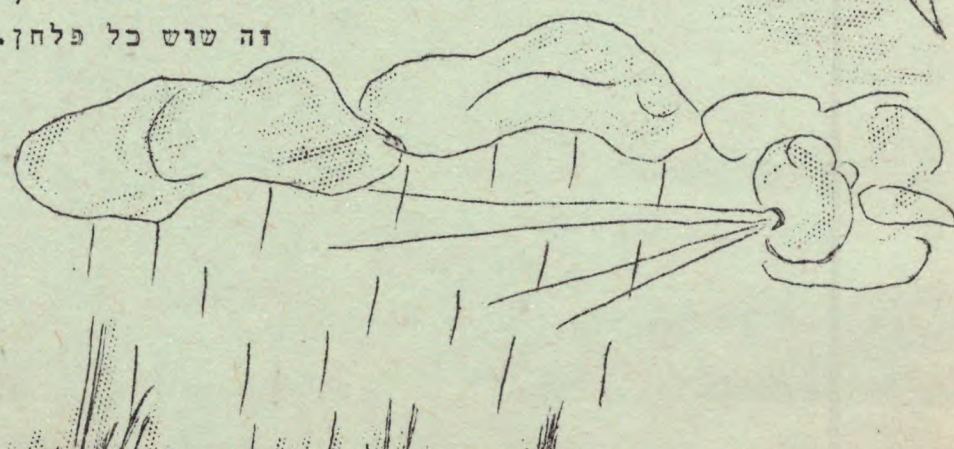

שיר אדמה/ע.דלל.

האנשים העובדים את האדמה,
 הם לבדם יודעים את השלווה ואת הבטחה,
 והם לבדם יודעים את האחרוה האמתיה,
 החורגת מחבל הכרת - האדם.
 האדמה הכבדה, הרחבה, הדשנה או הזבורית,
 אדמת התנובות והמעקשים
 השפע והצום,

האדמה הגדולה, בנשימת נצח עונותיה-
 סתו וחרף, אביב וקיץ-חמיד,
 היא המנחה את רוח פולחיה,
 זה שוש כל פלחן.

פנינו אל העתיד

שוב לחזור על אותן מילים נושנות, כי היה לנו טוב והיה כה יפה, שהיו כשלוונות, נרקמו עלילות שהקרינו אורה ושמחה. בין כתלי הבית החם קשה להרגיש ולהעריך מה גדול המפעל שהקימו הורינו וקשה מזה הוא להבין מה עצום תפקידנו בבנין העתיד. ברור שתאמרו כי זאת פרדה, אך אם תעמיקו לראות נכוחה, חכירו כי זאת היא אמת. עד כה קבלנו, ספגנו, קלטנו ורכשנו נחונים רבים, האם נדע לנצל אותם זה יהיה המבחן שלנו, הפיכת התאוריה למציאות. בפנקס הזכרונות יחתם ערב נפלא וחגיגי כשכל העינים מוסבות אליך, הבן הנכנס לחברות ולמחרת חיי עמל ויגע ומשיכה בעול, אך מעל כל אלה מצוים אנו לשמור על הערכים האנושיים שרק מסגרת החיים הקבוצית יכולה להעניק עזרה הדדית, יחס אנושי לכל אדם באשר הוא אדם, מסירות לעבודה ולחברה, הגשמה אישית לפי החלטות הקבוץ ונאמנות לדרך, לעולם יהיה המאבק להטבה ושפור, צמוד לחיינו. לא נאמר נכשלנו, אלא הצלחנו... לעלות לנתיב חדש הנובע מן הישן ומסלולו ישר יותר עולה! חברים יקרים; רבות הטענות כלפנו, היודעים לתת הרבה בקורת ומעשים איך. אך ראו נא; השכבה הצעירה גדלה, ואותה תוספת כח רענן למטק. נפתח כבר חוג לחקלאות בחוג הנוער, החגים האחרונים בוצעו בעזרתם הרבה של הבנים, הם מתחילים לחיות מחדש, לפעול רק מעט סבלנות ושני מחנות הגילים ישתלבו למעגל חיים אחד, כבאוהו ערב בו נשמענו בין שורות הורינו על בבמה.

אנו עוזבים את החטיבה כשמאחורינו מאבק חריף מאד על שמירת סגנון חיים (נגד העישון, ביטול הלבוש הפרטי ושמירה על הווי קיבוצי) ומלחמה נגד בני המשק העוזבים את הדרך - לעיר. שנתיים תמימות, במסגרת הצבא, נעמוד גם אנו מול עולם מגוון ומושך, מפתח וקורץ. נזהר מלאמר כי הגורל מוביל את האדם! אפשר שנכוונוהו אנו - ונהייה עיקשים בקו.

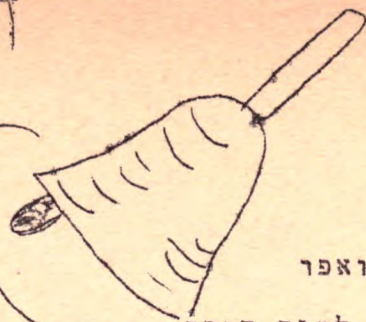
עם הסיום - לקראת המחר

הפרד כמה זה נעים ומכאיב גם יחד, הרי קק אתמול היו עדין השנים רבות לפנינו והנה אנו עומדים זה השבוע האחרון ללימודים, אותם המורים אשר נחננו לנו והדריכו אותנו במשך השנים ניצבים לפני חברה מבוגרים, נותנים לנו את ברכתם האחרונה ונפרדים ממנו. מיום ליום הם פוחדים ונוחרו עוד אחדים שאף להם שעת הפרידה קרבה עם התקדמות מחוגי הזמן. הכן יהיה זה הרגע מכריע עת נעמוד בפני המורה האחרון, אשר ממנו והלאה הננו אנשים מבוגרים, מעתה נדאג אנו לחיינו, עד כה השפיעו עלינו לטובה. מעתה נכוון אנו עצמנו, נכנס לתוך החברה כ"ירוקים", שצריכים להלחם את מלחמתם. כמה קשה ונעים כאחד הוא הרגע הגורלי הזה אשר בו נתיצב מול החיים המצפים לנו ב"מהדורה" החדשה איתנים ויחידים-חברים. הרבה הרבה שנים ציפינו לרגע שנקרא גדולים הרבה שנים היינו מתכוננים בקנאה כלפי אלה שקראו להם גדולים, אנו חשבנו כי הזמן מתנהל בהצלתיים וכתמיד נשאר קטנים ומה קרה עתה? החדש האחרון דוהר ומקרב אותנו אל היום הנכסף אשר בו נהייה אנו לבדנו. גם החזקים שציפו ליום זה הרי ליבם נצבט עם שמעת מזלית הפרידה ומין רסס מציף הכל, האם עצמוד בחיים החדשים? כמובן שרגש הגאון גובר וכל החבריה ביחד נוסחת ביטחון בכל אחד ואחד. נעימים היו ימי התקופה של ילדות-נעורים תקופת אשר יפה, תקופה של הבנה חברתית, לימוד, התמודדות עם בעיות העולם והארץ, תקופה של בגרות, תקופה סוערת מלאת תקוות, שאיפות, וחלומות להגשמה. קשה להעריך ימים אלה בעת שאתה נחון בתוך עולמם ומתמודד עמהם. לא פעם, יש אכזבות אי שבעת רצון ואלו שאתה נמצא על טף עזיבתם הרי נאלץ אתה להמתין מעט בטרם תעבור לחיים החדשים ולעשות את השבון הנפס. האם עמדת בכל אשר נדרש ממך אז בימים שכוננו והדריכו אותך, האם מספיק קבלת, החסר לך משהו? כל זה מתעורר כשאתה מרגיש כי החל מיום א' עת החמה תזרח ותצא ליום עבודתך הראשון כש 12 שנות הלימוד מאחריך ולא חשוב אליהם. באותו רגע חרגיש עצמך עזוב לנפשך נחון בחוך מטגרות חדשות עם דרישות וחובות חדשים וקשה יהיה לך להאמין כי אותו מורה או מחנך לא יעירו יותר, כי הם כבר מאחוריך עליהם לקחת מחזור חדש בלחי בשל עדין.

נחון ביטחון ואמון לאדם עליו לקבל את תהליך היצירה ולנסות למצוא בכל חדש את היפה משלו את המנחה/משמח. עלינו להסתגל לעובדה ולצאת לקראת אדם כי בהסוס אבל מתוך דעה ברורה כי הוא בן חלוף.

נשתדל להשתלב בכל החדש ולתת גם כאן כפי שעשינו זאת במסגרת ביה-המפר דק במהדורה אחרת, חברה אחרת: שאנו בה הצעירים.

הלימודים

לעז ול, עפר ואפר
 צלצול, כניסה לבית הספר
 שערו בנפשכם:
 חמש שעות יושבים כולכם
 מהודקים אל השולחן
 כי צריך להיות מבחן
 בתנ'ך? לא בחשבון
 אך איזה מין חרבוך.

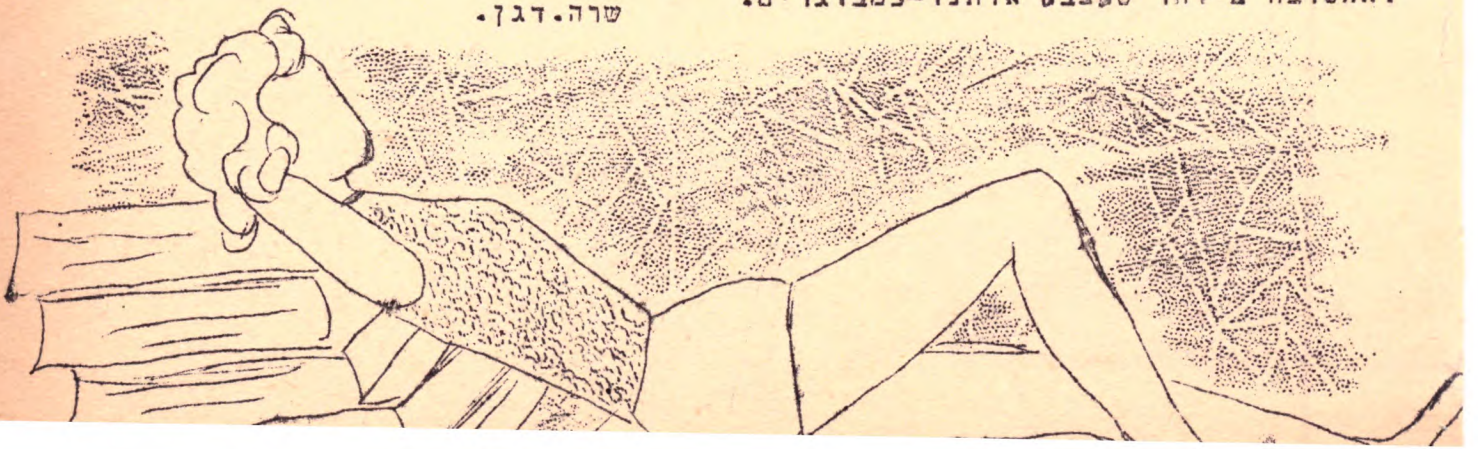
אך השעה לי שחקם
 נשמע צלצול להפסקה
 ויצאתי להתאורר
 מן המבחן המסנוור.
 עוד שעור אחד קצר
 יפטפטו כמו צרצר
 ואחר נצא לחוץ
 רק לנוח אז נרוץ.

3

עדה.פ
 כחה 7

שתיים-עשרה שנות סיום לימודים מאחורינו, לסכם הפעם קשה. נדרש משהו מקיף וממצא. יותר נוח ופשוט לסכם שנה שנה והשגיה ולקוות לזו שאחריה, ואילו אנו? סימנו פושה, דרך שהגעה לקיצה. במבט אחורנית צפות ועולות בזכרונו 12 שנים, פרק זמן ארוך וצוף חיות וארועים. כל השנים היו דרך מנחה ומכוננת לשנתיים אחרונות שהיו הרציניות והמעשיות ביותר.

כל זמן שהנך קשור להוי זו מאורע מסוים המסעיר את כולך, באה מעליה גם מחשבה והרהור עליו. קל לך יותר להעריכו, לבקר אותו מתוך כך שאנך נחון בו בכל ישותך. אך הקף השנים הללו האם גם להם אותו דין?
 י"ב כחות! שנים שהיית רחוק לפסל הלימודים, לסדר חיים מסוים וקבוע. הווי חקופת זמן מוגדרת בחיינו. תקופה, שמטרתה להביאך שלב אחר שלב לעצמאותך, לגבוש מהותך ולהיזוק בסחונך העצמי. האם הגענו לכל זאת? בית הספר הקנה לנו רבות; מקצועות מגוונים בעלי הספק רב, שורה ארוכה של מורים שעמלו בכל נפשם להקנות לנו דעת על כל שיטותיהם השונות. אפשר לבחון יחסים עם מורים, רמת הידיעות, אך לי נראה כי עלינו לבחון מנקודת ראות אחרת, האם נחנו כל אלו לגיבוש הכרתנו? לרכוש ידיעות אפשר ללא סוף אך תמיד רובן בשכחות ומשארות היסודיות ביותר. הכרת האדם- היא עצמאותו! אם זאת השגנו הרי שנדע לפלס את דרכינו בעתיד.
 כל זמן היוחנו בין כחלי בית הספר לא ידענו להעריך מה ניתן לנו, לא ידענו להעריך כראוי מצמי מורים ואף רבות דלזלנו. אך עתה לאחר שנפרדנו צף ועולה כל הטוב והמועיל שהעניקו לנו. משארת אני מתוך הרגשתי שההרהור הראשון החולף במחשבתם של המסימים הוא האם רכשנו הכל מה שיכלנו? האם הננו מגובשים עד כדי כך שנוכל לעמוד איחנים בפני כל פגע? לא ולא. עוד רבה הדרך ואנו בתחילתה בית הספר העניק לנו הרבה אך עלינו להשיג הרבה בכוחות עצמנו. המטרה אשר לקראתה/שואף בית הספר להגיע היא- להפכנו לאנשי קבוץ נאמנים אנשי חנועה ומפלגה. שטחים רבים מסונפים לגיבוש החברה, העבודה, חכרת הכתה. מסגרות החיבות להיות קשורות קשר בעל ינתק עמו. זהו תפקידו של בית הספר בשנים הבאות-להפריד בין המחיצות להגיע להבנה מלאה ובעיקר עם חברת הילדים.
 לסכום עלינו להודות למורינו, המטפלות וכל האחרים שנתנו ידם והשקעו מרצם בטפוסנו-עד הלום תודתי הרבה למרים אשר במחיצתה פילסנו את דרכנו האחרונה והחשובה ביותר שעצבנו אותנו-כמבוגרים.
 שרה.דגן.

מפרט - כל שיתת הסכום

של האחוזה...

עדה: קשה כיום לסכם את החקופה, לא הספקנו להיות במסגרת אחרת. מושג אמיתי יש לנו רק מחקופת הלימודים. כל מה שאנחנו עושים והחטרונות יתבטאו באותם הדברים שניתקל בהם בחיים. שיחת סיכום צריכה להיות ראית העבר למען העתיד. החינוך צריך להיות למען הקבוץ, ניציות אדם בעל ערכים. שיטת הלימוד שלנו היא הנכונה ביותר. המסגרת הזאת מאפשרת לנו להכיר את האדם את החיים, איך מבחנים לשמם אלא חזרות למען הלימודים, למען נתרגמם בחיי היום יום.

שיטות הלימוד בבית הספר: בגיל הנעורים צצה הבעיה כיצד לנהוג כך שהחברה ילמדו במבחנים, דרכון, או יש לסמוך על ההכרה. אנו נוכחנו כי קשה לסמוך על ההכרה, היות והרבה חברים בגיל הזה אינם מסוגלים להכריע. טוב לעשות עבודות סכום אשר בהם הנער נאבק עם החומר באופן עצמאי. זה אמור בנוגע להומניסטיקה. באנגליה הגענו למסקנה שאי אפשר בגילנו להחדיר מילים בלי סוף. והכרחי הדבר לחיב את החברים בקריאה בספרות האנגלית וכן בעשיית עבודות סכום. בחקלאות היחה לנו הרגשה שהיה לנו קשר רופף מדי עם המשק. עירייה: לדעתי חשבון משקי צריך להכניס באופן כללי בכל כתה. היות וכאן לומדים על כל ענף.

שרה: השנה החחילו בכחות ההמשך בשטח החוגים המאפשרת בחירה חופשית של כל חבר החוגים היו מענינים ההשתתפות היחה רבה אולם לא פתרו לגמרי את בעיית השעות החופשיות.

יואל: קשה עדין לסכם את דרך החוגים שהלכנו בה השנה. ברור לי כי צריכים לקטן הזה יכולה להיות לו הצלחה חלקית כי השיטה כולה אף היא רק חלק מתוך דבר מושלם. צריכים להיות חוגים מגוונים ולא דוקא חלוקה של מתימטיקה - חשבון משקי. קשה לומר כי יעמדו לושותנו די כוחות הדרכה שיוכלו להדריך ששך 3 שנים את החוגים ויחד עם זאת יעמדו על רמה דידקתית גבהה. גיון החוגים יביא אותנו לקשיים רבים שאולי נרמץ. מהם.

יהודה: לדעתי נקודת המגע בין פאוריה ומעשה, זו היא נקודה שאינה מגושרת אצלנו. יש לי הרגשה כי מה שלומדים הנו ענין לחוד, ומה שעושים בחוץ הנו ענין לחוד. החינוך שלנו מכשיר אותנו פחות מדי לדרך חיים. השאלה היא איך מחוגמים מה שלמדנו לחיים עצמאים שלנו. אני חושב שיכולנו לותר על הרבה מכל מקצוע ובמקום זה לחיות אותם. המבצע הסופית צריכה להיות שאנו בחיים נדע את כל הדברים הללו בהכרה ובהויה שלנו. עלינו לצאת לישובי עולים, להכיר אותם ולחיות אותם, כן צריך ללמוד אצלנו ערבית וללכת לכפרי המיעוטים ולהכיר את חייהם. אדם שיעשה זאת, יראה הרבה דברים אחרת.

יתכן שנצא מכאן מגובשים, אבל מה הדבר שנעשה לשנה לנכוח מציאות אחרת, שם אין אידאות אלא חיים פזיזים. כמבצע הלימודים צריכים להתבסס על עבודה מסכמת, על פרקים שהיו קשורים ב זו. אני חושב כי כתה יב' צריכה להיות סכום לימודים וגם חברה. למשל: המתמטיקה שעסקנו בה השנה לא היה צורך, השאלה היא האם אני אדע לעשות חשבון של הענף בו אני עובד, או לפתור עוד בעיה במתימטיקה המופשטת.

אסתר ג: איני מסכימה עם יהודה הטוען כי הלימודים אינם קשורים לחיים. יתכן ועכשיו לא רואים את הקשר אבל בהמשך החיים נפגש בזה. אני חושבת שיש צורך

רק יסודות מינמליים לעבודה עצמאית של כל אחד ברבות הימים. שעורי הבית של ההומניסטיקה היו לפעמים רבים מדי, ויש להתחשב שכאלה שאין ביכולתם לדגור הרבה על שעורי בית. התנך היה חוב יפה מאד וסגל העביר אותו בצורה נעימה. ניסים: גם דעתי היא שלא כל מה שלומדים ניתן לתרגם לחיי המעשה. לא למדנו אנגליה כדי שנוכל לדבר דוקא בחו"ל אלא כדי שיהיה בסיס כללי יותר, שנגיע לרמת אנטלגנציה שדרכה נוכל להגיע לרכישת שטחים אחרים.

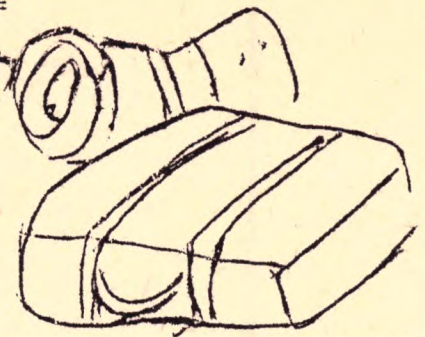
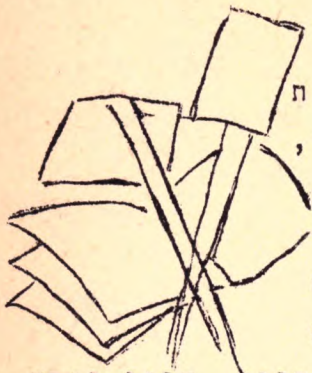
חנה: אני חושבת שאם לא נצליח לתרגם את הערכים למעשים החינוך נכשל. יהודה: הלימודים נועדים להרחיב את האופקים שלנו אך אין לימוד לשם רכישת אנטלגנציה כללית ובעיקר לא בקיבוץ.

מרים: אין לנו שהות לנגוע בשיחה זו במכלול הבעיות של החינוך הקיבוצי ויש ויש לחפש הזדמנויות נוספות להרחבה. החינוך הקיבוצי מתגבש תוך בניין החברה הקיבוצית, תוך לבטים וחפופי דרך. אין דפוסים מוכנים ואין ממי ללמוד. עלינו לסלול דרכים לעצמנו מדי שנה בשנה, שעל אחר שעל ואם כי ישנם השגים ניכרים מתברר מדי פעם מה רב החסר עדין.

מה היא המטרה החינוכית שלנו? דרכו החינוכית של הקבוץ המאוחד היא דרך החינוך הכולל. אנו רוצים כי בן הקבוץ יקבל את כל הערכים שיעשה לאדם מושלם בחייו, בפעולתו ויצרתו. צרכי המשק החופים מערפלים לא פעם את מטרת החינוך. (המשך מעבר לדף)

מסעני 3 ו'תל"א

לדמותו של הנוער הקיבוצי כיום

"ראובן בוא נעזור לפרוק את השולחנות
 "אני, מה פתאום, אחרי מסיבה מחורבנת זו,
 אני אעזור לפרוק את השולחנות? . . .
 שמעו אולי תכתוב איזה חבור לעלון:
 "עוד לא השתגעתי, מה נפלת על הראש אתה
 רוצה שאני אכתוב, רק זה חזר לי, אני לא
 אכתוב". שיחות אלו ועוד רבות כמותן תוכל לשמוע בקרב החברה כיום. אני יודע,
 אך ככל שגדלים אנו, גדלה אצלנו אי שביעות הרצון מהקבוץ, או יותר נכון אנו נעשים
 אדישים לסובב אותנו. אין אנו מוכנים לתת למען הכלל ואנו נעשים איננים לרכוש
 הכלל. מורגש בתוכנו הרצון להתפרקות, אך האם הפרוק צריך להביא להרס ולחורבן כל
 הבנין שנבנה במשך שנים? האם עלינו לזנוח את תרבותנו המקורית ולפנות לתרבות זרה,
 ציינתי רק כמה עובדות, הבה נחקור מאין זה בא אלנו? ואם בכלל אפשר לעקור נגע זה
 ולו גם בחלקו. אי שביעות הרצון וההתמרמרות בין בני החטיבה היא פרי השפעת הדור
 המבוגר בקבוץ, המחעלמיה מכל מנגנון חברתית ושאין מוכנים לפעול בוועדות. אולי ה-
 אדישות באה אלנו מהציניות של בני חוג הנוער ואחרים. אך איך שלא יהיה, עובדה ה-
 יא שלדברים אלה ישנה השפעה על הנוער. בן שכבת הנעורים הנפגש עם החברה המבוגרת
 באספות ובעבודה (בעיקר בענפים טכניים), שומע לא פעם את ההתמרמרות על חיי הנוער-
 יום, ואינו שומע שום דעה על המפעל הגדול שהקימו הוריו או שהוא עצמו הקימו. הוא
 אינו שומע על החיובי שבחיי הקבוץ, אלא רק על הפרטים הקטנים שבחיי היום יום. נכון
 הדבר שלכל חנועה יש תקופה טגסוג וכריחה ותקופת שפל. אנו לא נמצאים בשפל, אך
 איננו נמצאים בשיא הפריחה ואף רחוקים ממנה. אך האם אמרנו נואש? לדעתי, המתמרמר
 על צורת חיינו, דינו כעוזב את הקבוץ בחור הקבוץ. יודע אני שישנם חברים בקבוץ
 שיושבים על המזודות אך האם מהם נלמד על דרך הקבוץ? האי אמון בזולת ובחברים ה-
 פועלים בחברה ורנציה לשפרה והציניות והזלזול המתלווים לאי האמון ביכולת החברה
 להיטיב את דרכה מחמיר את המצב עוד יותר. יתכן והציניות עליה אני מדבר היא חי-
 צונית בלבד ובשעת מבחן ממוים כגון: בקרב, בעבודה וכו'. . . ישנם גילויים המוכיחים
 אחרת. ואם כן איפוא, למה הציניות? הרי היא מביאה את האדם לאי ספוק מהחיים. הוא
 שוכח למען איזה. איך אילים הוא חי ונלחם. הוא מאבד את החושת הצורך להלחם בחברה
 הסובבת אותו והרוחה להשמידו. החמור ביותר, הוא שגם המדריכים אינם מחיבים את ה-
 צורך להכרה קבוצית. כשאתה שואל על ההדרכה בבית-ליד שנפסקה עומר לך אחד המדרי-

38 רה

15 ציות

15

כיום: "צריכים לדעתי להדריך שם,
 אבל אני לא אדריך שם ומה אכפת
 לי שאחרים יבזבזו את זמנם לריק".
 אולי אמר זאת החבר בצחוק, אבל איך
 משפיעים הדברים על השומע? או הא-
 מירה "ישחקו הנערים לפני" כפי ש-
 מתבטאים פרטים בתוכנו, מביא לידי
 כעור האוירה שבתוכנו. כך יוצא שרק
 מעטים נוטאים בעל החברה. יודע אני
 שהתרבות המערבית המטפחת את האגו-
 איזם והאדישות לכל, מנסה להשתלט
 עלינו ולמול ככנה זו רוצה אני ש-

יוחר, פחות סוער. האנושות כאילו מטליכה אחר גבה את טריפות ימים אלה, שאינך בטוח מה י- בוא יום המחור. הכל שקט ברם, נאנח ונאנק. ימים אלה ימי אסיף הימה: סוף-סוף באה מ- נוחה לכורם היגע, המספק. קוטפי הכותן האנ- ושיים והמכנייים מתעוררים לאסיף "הזהב הלבן" שמאמץ ומאבק רב הוטקעו עד בא הזמן, עת ח- מטת האצבעות תלטפנה את הפלומה הרכה, חמס- וכנה בקלות וחד ופנה לתרמיל, ולאחר שזה יתמלא ירוקן חוכו אל ערימה ענקית שתרפה את עין האופק. ולאחריה המכונית, העבוד וה- חוצרת השמוטית כל-ק...

ימים אלה גדוליכ הם לחקלאים כימי ככוכ וחשבון הנפש, ימים המראים את הדרך להבא, המביאים שביעות-רצון או שמץ יאוש שלאחר כשלון. אך ימים בהם ירדם הכל למען התע- ורר טוב. ימים אלה טומנים חיים, חיים לכל ימים שסימן קריאה בצידם ואף סימן נפלה ענק. ימי סיום שאך התחלה מקווה המה. א.י.

אין את ככל האחרות

אין את ככל האחרות,
דבר אחר ממך שופע:
את אחרת מאלה הנערות,
מבט אחר ממך נובע.

גדולות ומאירות עיניך
ולעייתים אף עצב בך.
פורחות באודם קל שפתיך
וצחוקך רענן.

את אחרת זאת ידעתי.
אחרת מכולך את,
לכך לך שירי כתבתי-
לך לבי ילאט.

מהוריו של מר חכימא בשעור טריגונומטריה:

יום אחד הלך לו טנגנס אל קוטנגנס, ואמר לו שסינוס, נמצא ליד קוסינוס. אמר לו קוטנגנס, בוא אל קוסינוס ושם נראה את כינוס ואז החליטו לקחת את חברותיהם, ואל ביתך מהר. טנגנס הלך אל אלפא, קוטנגנס אל ביטא וסינוס אל גמא. וכך בכדי נוצר המסולס הנצחי.

...והרי ידיעה שהתקבלה זה עתה, למעריציו הנאמנים של טוראי אלביס פריסלי, הוא הועבר למערב גרמניה כנהג במכונית משא.

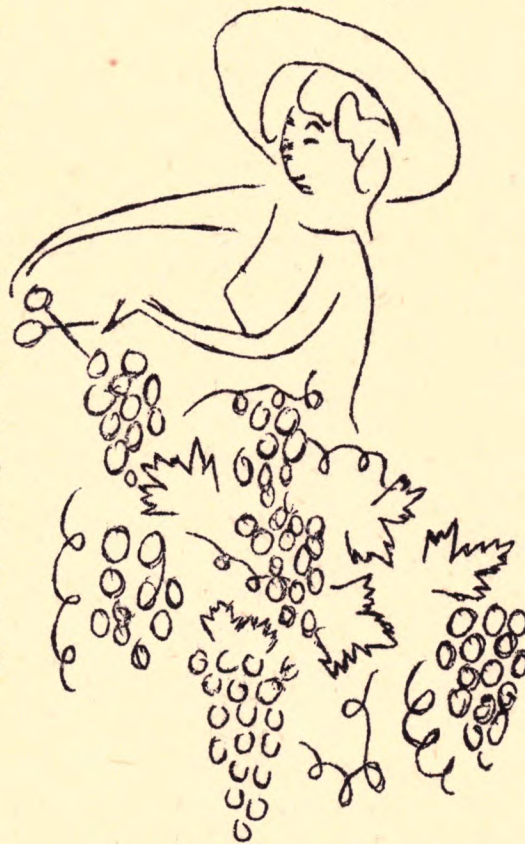
CIEN

ברחבי העמק

מועות במשק כי הבציר מחתיים, לכן החלטתי לצאת לעבר מהדריץ אל הכרם. טעה ערביים היתה, קרני השמש האחרונות נחלו באופק המאדים. שורות הכרם הצפופות עמדו דוממות. עוללות אחרונות נחלו פה ושם על הגפנים. התקרובתי אל סוכת האורזים ולאודני הגיעו קולות מעורבים; "הי חנן, יש כבר 500 ארגזים היום". "בנימין חסע להביא עוד טנאים". בסוכה היו מסדרים ארגזי ענבים אחד על גבי השני. על ככאות גבוהים יטבו האורזות וסדרו את אשכולות הענבים בארגזים, העבירום הלאה לסגירה ולהדבקה תו המטלוח. בדרך שרכו דרכם קבוצת בוצרים שמהרו לקחת את הקופסאות עם הענבים ופנו לעבר העגלה שתסיעם הביתה. אי שם בקצה הכרם דהר לו טרקטור שגור עגלה עמוסת טנאים. כשקרב הטרקטור הבחנתי באבי רייף. החלטתי לגשת ולדובב אותו. הוא עמד רגע חוהה הביט בי ואמר; "לא מצאת לך זמן יותר מחאים?" אך מכיוון שהתפנה לרגע עד שיריקו את עגלת הטנאים, נאות בכל זאת לענות על השאלות שהצגתי לפניו ואמר; "בסכום, הבציר השנה

החנהל יותר טוב מאשר ל- פני שנה, א. הפרי היה גדול ויפה ואחוז הבררה היה קטן יחסית. ב. הגי- וסים מידי יום ביומו עזרו להחיש את קצב העבודה, ונחננו אפשרות לסיים את הבציר בזמן. ואשר לכרם, הוא משתרע על 110 דונם, ובו חמשה זנים. היבול בהם נע מ-1.2-1.8 ט' השנה שיוקנו 140 טון לשוק ו-20 טון למשק". את דבריו האחרונים אמר ב"ש- וטפת" ופנה דחוק לעבר הטרקטור. עתה שמתי לב ל- דמדומים ולחשך היורה. רק סוכת האריזה נשארה בודדת אחרוני הבוצרים מהרו לעלות על העגלה ובין העול- הייתי גם אני. הטרק- חרק, והחל אט אט לעזוב את המקום. ממרחק רב אפשר היה לראות עוד את הכרם שנשאר עם שורותיו המיות- מוח. היום תם. היה זה יום חשוב, יום סיום עונה חש- ובה בחיי הכורם שראה שכו לעמלו.

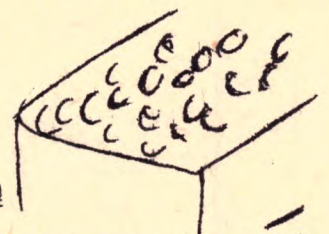

מחננהל יותר טוב מאשר ל- פני שנה, א. הפרי היה גדול ויפה ואחוז הבררה היה קטן יחסית. ב. הגי- וסים מידי יום ביומו עזרו להחיש את קצב העבודה, ונחננו אפשרות לסיים את הבציר בזמן. ואשר לכרם, הוא משתרע על 110 דונם, ובו חמשה זנים. היבול בהם נע מ-1.2-1.8 ט' השנה שיוקנו 140 טון לשוק ו-20 טון למשק". את דבריו האחרונים אמר ב"ש-

המאת כתבנו הנודד.

מבועה בגן הירק לל כחה ז'

השנה אנחנו נכנסים לנוער העובד וגן הירק הוא אחד ממשימותינו. מדי יום בינו עובדים בממוצע ששה ילדים בגן הירק. אנו מעבדים שטח זפתע על דונם וחצי קבלנו את השטח בלתי מעובד. ואנו ישרנו ועודנו אותה. שחלנו בו כרוב אדום 52 ש- ורוח, ולמדנו להעביר קוים. כן זרענו סלק אדום כ-100 שורות, וכ-50 שורות של צנו- נית. וכך מקוים אנו לזהל בזמן הקרוב גם צנון. גמרנו לדלל את הסלק והצנונית, שנבטו יפה. ישנם בעיות עם כחה ז' שגם לה יש חלקה לידינו, בגלל שיש חוסר בצנו- השקאה, אבל אנו מסתדרים על חשבון סכיננו (המספוא). בחלקה שלנו הנמיעו כבר מזי- ובזמן הקרוב נחליל בהדברתם ובזיבול השטח. בזה אנו מסיימים את סכומנו להפעם,

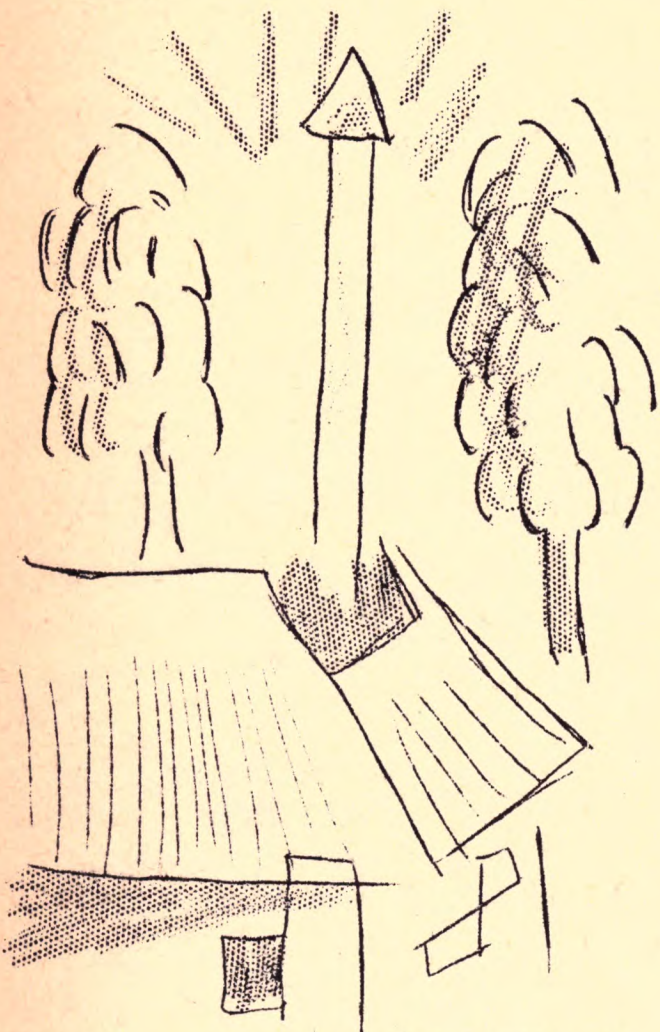
לכתובת "העמק" חת

הצעירים צבינונו

זריחה החמה

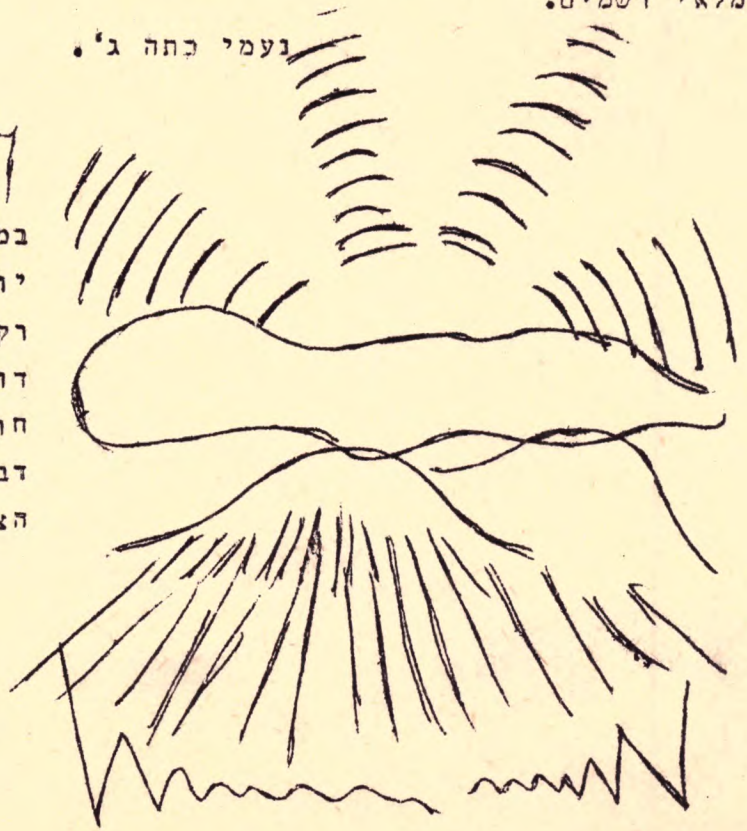
לצאנו לטייל ולראות את זריחת השמש. קמנו ב-04.15 והלכנו קודם למכבסה לראות איך מדליקים את הקיטור, כדי שיהיו מים חמים לבשל אוכל במטבח ובשביל להתרחץ. וכו... אחרי שבקרנו במכבסה הלכנו למטבח התינוק-ות ושם ספרה לנו הנזי שהיא צריכה לבשל אוכל לתינוקות כי הם אוכלים מוקדם ב-6.30. אחר כך הלכנו לרפת וראינו שעגלה קטנה שרק נולדה עמדה ליד אמה, הלכנו למרעה לראות איך שהשמש זורחת אבל השמש שלחה רק את הקרניים שלה, השמש עצמה לא הסכימה לבוא כל כך מוקדם ולהאיר את הארץ, היא רצחה ^{לזרוע} הלכנו לחדר האוכל ושם שחינו ואכלנו והלכנו לראות אם השמש כבר התחילה לזרוח אבל השמש לא התחשבה בזה שאנו מצפים לה. רק בסוף היא חשבה שכבר באמת מספיק לשון... והיא זרחה. אני אספר לכם איך זה נראה פתאום במקום אחד היה צבע יפה מאד, אדמדמ כזה. בסוף היא יצאה מהאופק והתחילה לצאת ולצאת עד שכולה זרחה, אז הלכנו הביתה מלאי רשמים.

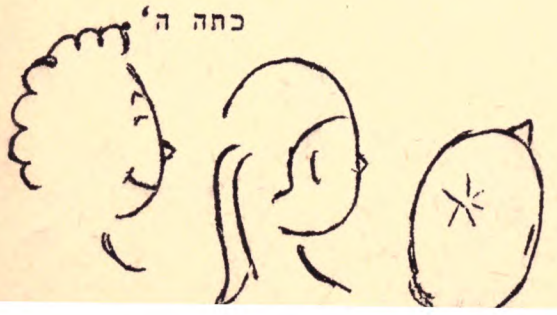
נעמי כחה ג'

מה אומרים עלינו בחברה?

שנה נכנסנו כנראה באמת לשכבה הצעירה והקיטנה הייתה במסגרת זו ונקווה שנפעל, במשך כל השנה. בקשר למדריך הרי אנו לא יודעים אם נקבל או לא. בנתיים יש לנו רק "ידיעות" מועטות. (תהיה זו חזירות ג-דולה אם לא נקבל מדריך: נכון?) בנתיים חוץ מהקיטנה ומשחק לילה לא היה לנו שום דבר משותף עם כחה ו' (שאף היא בשכבה י. הצעירה). אבל נקווה שהכלייהיה בסדר...

כחה ה'

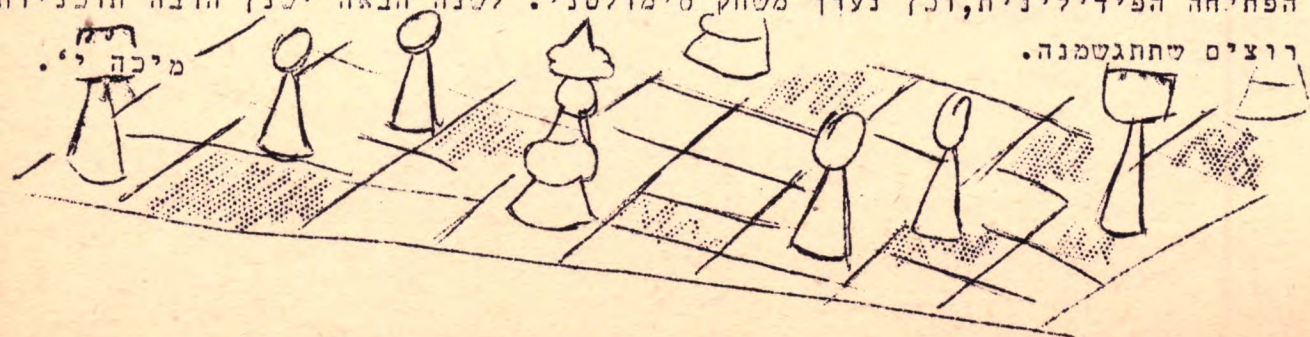
"חזרנו כשעמנו מסען של חומר עשיר ומעניין"

כל שנה מתכנסים כחבי ועורכי העלונים של החטיבה, וכך התכנסנו גם השנה בג-
 בעת-ברנו. הכנס ענה על רב הצרכים והבעיות שבפניהם עומד עורך העלון. את ה-
 כנס פתח משה מוסינזון מנען, שעמד על ערכו של העלון בחברה ואת קטי העורך בהשגת
 החומר, שלא פעם הוא נתקל בסרובים מצד החברה לכתוב, למרות שהם מעוניינים בקיומו.
 מיכה מגבעת ברנו הדריך באופן העריכה של החומר, עד להוצאתו לאור. הכנס עמד בסימן
 הרפורטז'ה, שבה עסקנו הרבה זמן. את הדרך לכתובת הרפורטז'ה, נתן ארנון מגן מ"למרח
 ולאחר מכן יצאו חלק ממשתתפי הכנס לסיור ברחובות במפעלי תעשייה שונים. חלק ממשתת
 הכנס נשאר בגבעת ברנו וראיין את ענפי התעשייה והחקלאות במקום. ועל פי זה נכתבו
 הכתבות. הרצאתו של אריה חצור על העריכה הגרפית של העלון הראתה לנו דרך לטפח
 חזותי של העלון. חלק מעניין אחר הייתה ההדרכה
 במכונת הכפלה, באופן העבודה על המכונה והאפטרורי
 והשיטות הרבות שבעבודה על סטסילים. במידה וישנ
 עוד מסקים שהעלון שלהם מופיע בכתב יד הרי ניתנ
 גם הדרכה יעילה בכך. החלק הפחות מעשי אך המעני
 הייתה הרצאתו של אלכסנדר סנד לעמד על בעיות הסו
 והאמן בקיבוץ, על הספרות הקיבוצית וכו'... ולאחר
 מכן נותחו כמה יצירות על הקיבוץ עם בנימין חכל
 לי מנען, וחנן קליגר מגליל-ים. הכנס הסתיים בטי
 חה על "יחדיו" ונבחרה מערכת מורחבת מבאי הכנס.
 חזרנו כשעמנו מסען של חומר עשיר ומעניין.
 מנסה (י'ב)

"לענה הבאה ישנן תוכניות"...

הקורס לשחמט הוא בעל מסורת בחטיבה מאז טצ'רניק
 נכנס ל"עסק". השנה התכנס הוא בגבעת השלושה,
 השתתפו בו 19 חברה ושני מארגנים. הקורס עמד על
 רמה נמוכה מהרגיל. א. בשל מיעוט המשתתפים. ב.
 בגלל חוסר פעילות במשך כל השנה. תכנית הקורס כללה: אליפות הקורס, התחרות על המסע
 הטוב, אליפות בזק, הרצאה אחת, ומשחק סימולטני. האליפות: חפסה את רוב הזמן בקורס.
 היא התנהלה בשיטה שוויצרית שבה משחקים תמיד שניים בעלי אותן מספר הנקודות בזמן
 מוגבל. היו משחקים יפים מאוד אולם אילו היו מצויים שעונים היו חגי מהמשחקנים
 מפסידים. רוב המשחקים עמדו על רמה נמוכה והראו על חוסר אמון והתעסקות בענף כפי
 שזה היה אריך להיות. בתחרות על המסע הטוב, נתבקשו המשתתפים למצוא את המסע הטוב
 ביותר במצב מסוים כשעל הלבן או השחור לנסוע. השחמטאי הצעיר פרסיץ הרצה לנו על
 הפתיחה הפידילינית, וכך נעור משחק סימולטני. לשנה הבאה ישנן הרבה תוכניות ואנו
 רוצים שתתגשמה.

ללא כוללת

"לא כולם"

(הדגיל ופורטז'ה בכנס עורכי עלונים)

זה היה לפי החלטת הזניף שלכם!

"אני יודע אבל בכל זאת..."

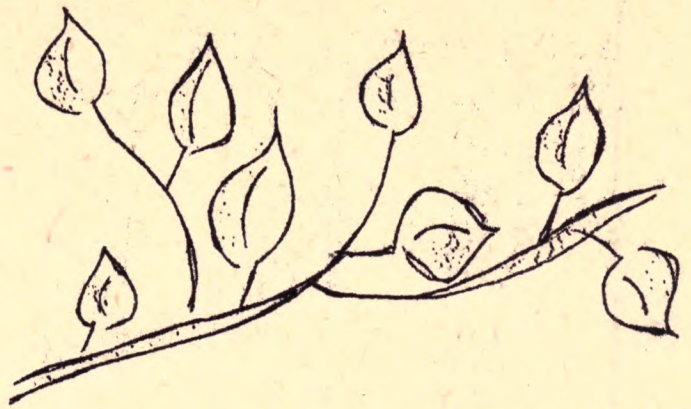
"אתה לא מביין אותי, אני מציע לכם לא

לשלוח את המכתב!" "לא אכפת לי" - נפלה

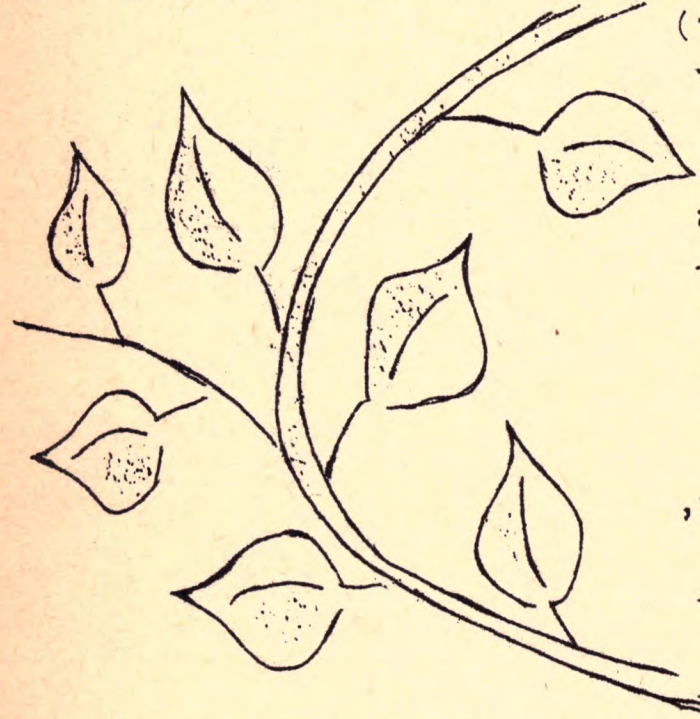
החטובה. "אז אתה יודע מה? אתה חגיע למ-

צב שיהודי הזה כאן (הוא מצביע לקצה הס-

פסל שם החיטב יהודי עלוב) הגיע" - ובוזה

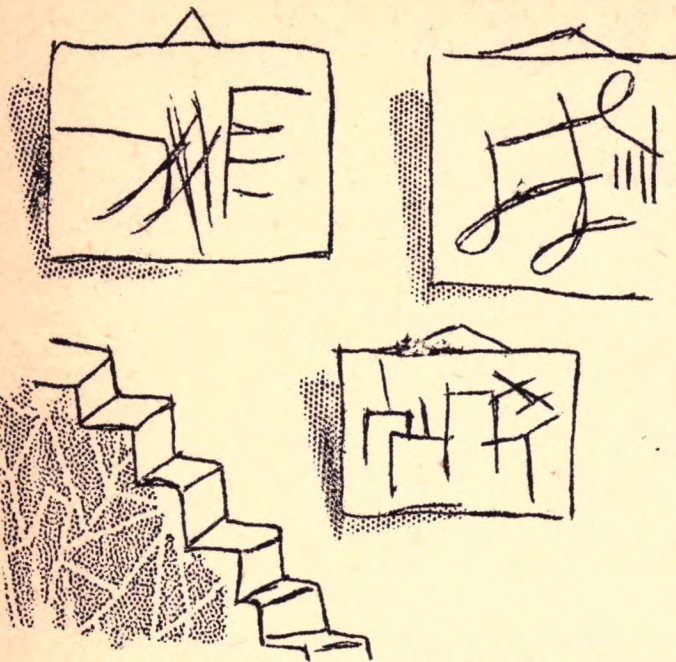
גמר שלמה לוי את וכווחו (שאינו נוגע לנו) עם מר דוד עמרמי חבר אהה"ע פוע"צ-עובד בלשכת העבודה. שלמה לוי הוא אדם בעל מרץ שאינו במקומו, נמצא בגיל העמידה ונוטה לכעוס במהירות; כשאת דבורו מלווה שאיפה להתחכמות שאף פעם לא מגיעה למטר-תה. לא כל תשעת חברי המזכירות המבצעת במקום, דומים לשלמה לוי. נקת למשל את מר פנחס קפרא... השעה 0830, חדר הקבלה של מר קפרא נתמלא והוא עונה בלבביות למבקריה. שאת רובם הוא מכיר אישית. שכן, פנחס קפרא הוא איש העליה השניה שעלה מתימן לארץ בשנת 1909. שונה הוא מהטי-פוס החימני הרגיל, ושנוי זנ ניכר עוד בזמנים ההם עת היה החימני היחיד שהצט-

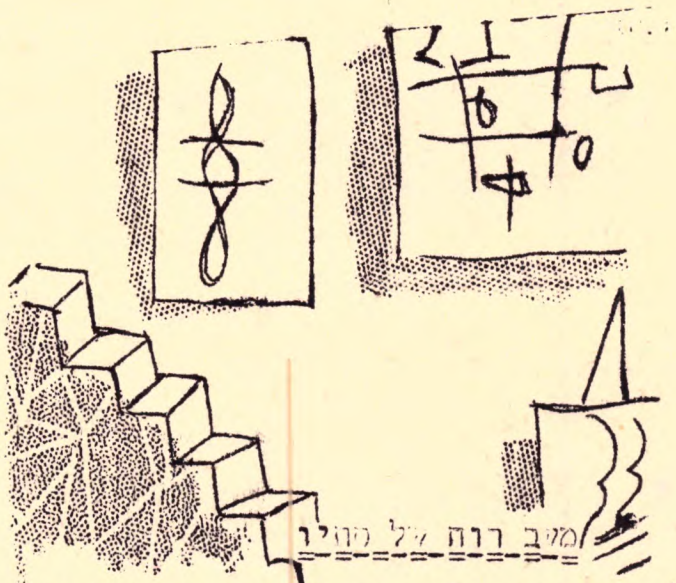
רף לתנועת "אחדות העבודה" שסנפרדה זו מש"פועל הצעיר" כשאת עבודתו היומיומית מפצלים חמישה קונגרסים ציוניים בהם הט-תחף. מר קפרא הוא חבר ההסתדרות מיום ה-ווסדה, ועסקן שלה מ-1944, עוד בהיותו בוועד הלאומי השני שלפני קום המדינה טפח את השקפת עולמו הדורשת הסרת כל המ-חיצות בין העדות השונות, וכיום כאת למ-פחה שלמעלה ממאתיים נפשות. הוא מרוצה מהעובדה, שאין הוא משתייך לעדה מסוימת ובתוקף חפקידו הוא משרת את אזרחי כל התפוצות - ובכך הוא רואה את הישג הרומ-חו למזוג הגלויות. מר קפרא עסוק עכשיו בארגון טיול במסגרת "והדרת פני זקן". ואין ספק שתהיה לכך עירנות מרובה כיון שברחובות פעולת התרבות היזומה חוססת ועשירה ביותר במדינה שאין דומה לה ביתר

ערי הארץ (חוץ מחיפה) ועליהן גאונותה של העיר, ושל מר בורשטיין האחראי עליהן - חבר מועצת הפועלים ועורך בטאונה. בורשטיין לקח את משלחנו לבית גורדון המרכז "הרוחני" של רחובות. מקום זה ש-עלה להסתדרות הפועלים 150 אלף לירות מרכז סביבו פעולה חרבותית ענפה הכוללת חוגים להשכלה, הרצאות והופעות אומנות-יוח רבות. הקהל ברחובות מתחלק לדרגות שונות, החל מבריוני שכונת "סעריים" וכלה בציירים חובבים וחוגים משכילים יותר, והפעולה אריכה להתאים לכולם. הקהל עצמו ואפילו המובחר ביותר אינו מחונך לרמה גבוהה, נדהמנו לשמוע מפי מר בורשטיין עצמו שאמר בהנאה עצמית

- גדולה, שאין הוא מוכן להוציא גרוש על המונה ששוויה הוא 500 לירות, אותה הוא מציג לראווה באולם המרכזי ביחד עם עוד 34 פרודוקציות של ציירי ישראל. אופי-נית יחסית הייתה גם תשובתו של יוסף הנ-כה שאין הוא מוצא צורך להטריח את עצמו לספריה הכללית בת 6000 כרך. ירדנו לר-חבת בית גורדון אל תוך הערב - רב של חושביה האדישים של רחובות. נכנסנו אהם לשיחה ומסתבר שהם אינם יודעים מהותה של ההסתדרות מהי. "העיקר שהחיים יותר קלים והמשכורת מובטחת". נדב (יא')

מלבד רוח על חיינו
 ס. בא הסתיו, עת מתקדרים השמים בע-
 לבים, והיום מתקצר, אינך מושיט עוד
 ידך למחות את הזיעה. קרירות שורה בח-
 וץ, ואך שעות מעטות שורר החם ונמוג
 חיש קל. למרות נעימות קלילה זו קור-
 טוב של אי נחת עלי בימים אלה. הושבת
 ציוץ הצפרים, נעלמה הבהירות המסנוורת
 אך המחיה. אפילו על העלים נראים כבר
 צבעי השלכת-הנה תבוא תרדמה והפסקת
 החיוניות הסוערת. לשלווה זו אליה מת-
 לוויים דגשותי, דוקא בעיתות אלה פוסק-
 ות מהצחוק והחיוך, נסגרות הן וכולי
 הרהור גדול, הרהור שפשוט אינו ידוע.
 העולם נסקף אלי שקול יותר ומחושב
 (המשך...)

פרחי החודש

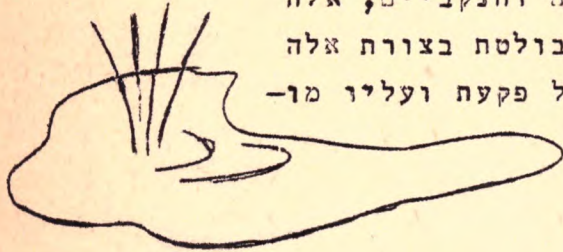
ז'ין פרחי החודש נימנים שלושה פרחים והם:

סתונית היורה

נפוצה מאד ברוב אזורי הארץ בראשית החורף. צמח רב-שנתי בעל פקעת באדמה. אם גשמי היורה יוצאים ממנה הפרחים הורודים, ואחריהם גם העלים. מאורכים וצריים. פרחי הסת- ונית מופיעים בשדה בטרם יהיה סמן ירק, וצבעם הורוד מחייה את השלפיים הצהובים.

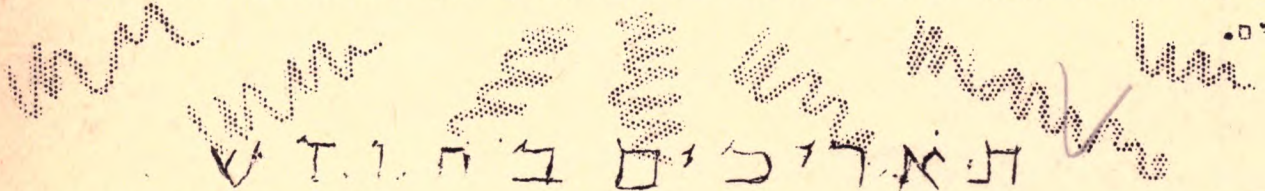
אחילוף הקטן

הגשמי היורה, ואף קודם לכן, בוקעים מן האד- מה פרחי האחילוף. עלה רחב המכונה מתחל, ירקוק מבחוץ וקטיפני-כהה מבפניה, סגור שבתחיתו ומקיף את צבורי הפרחים הזכריים והנקביים, אלה מקובצים מסביב לבסיס השזרה, הבולטת בצורת אלה מתוך המתחל. הצמח רב-שנתי, בעל פקעת ועליו מו- פיעים כך לאחר הפריחה.

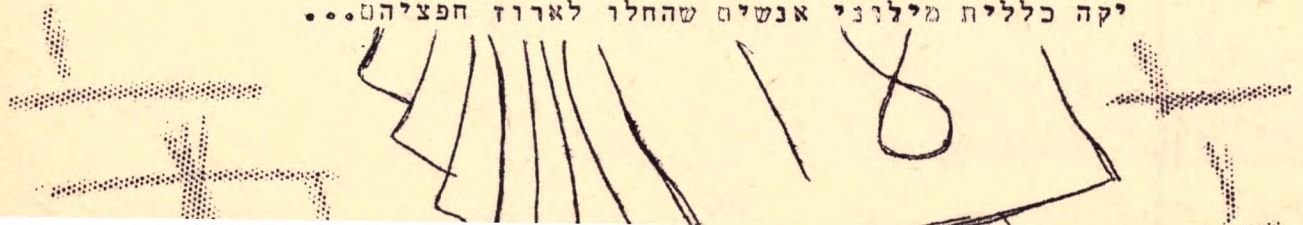
הנרקיס המצוי

מצוי בכל החבל היים-תיכוני, בעיקר בהרים ובאזורי ביצות חורף. מן הפרחים המוכ- רים ביותר. בצירופו לרקפת ולכלנית הריהו מהווה את השלישייה המפורסמת של פרחי- חורף, רב-שנתי, בעל בצל באדמה, פורח למן היורה וכך אמצע החורף. התפרחת על פי רוב 3-15 פרחים. "הכתר" הצהוב במרכז. כל פרח אינו אלא בליטה פנימית של עלי-העטיף הלבניים.

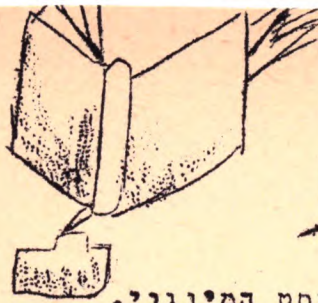

תאריך כיום ב' חודש

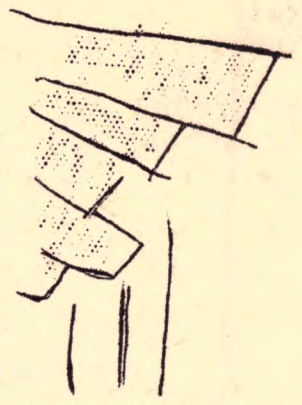
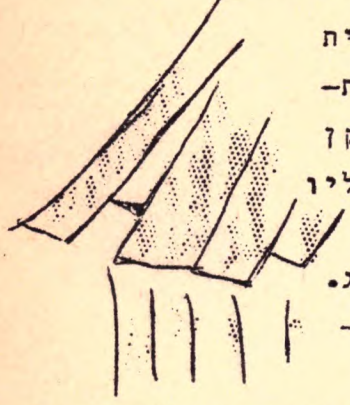
- 5/1957 - חודש אוקטובר שנת... יום... צפופי "ביפ-בליף", בשרו לעולם את התחל- תה של תקופת הספורטניקוטיזציה.
- 7/1950 - גדוד הקבלריה האמריקני חצה את קו ה-38 בקוריאה.
- 12/1492 - קולומבוס נוסק את אדמת אמריקה.
- 16/1572 - העוגות לא עזרו וראשה של מריה אנטואנט נערף.
- 17/1931 - תומס אדיסון הלך לעולמו.
- 17/1760 - נולד אחד מגדולי האוטופיסטים-נוחני השעורים, סן-סימון.
- 24/1945 - הקמת ארגון האומות המאוחדות הוכרזה כרשמית.
- 25/1956 - "איבן לך הביתה" צעקו המורדים ההונגריים למגיני החופש והדמוקרטיה- הרוסים.
- 29/1956 - "קול ישראל, ערב טוב, השעה 9.00 והרי החדשות במלואן ועיקרן תחילה, כוחות צ.ה.ל צנחו היום בקרב א-נכלל, 110ק"מ מסואץ...". במליט אלו נת- בשרה לקהל הרחב התחלתו של מבצע "קדס".
- 30/1398 - "פלישה ממאדים" תסכית רדיו מפני אורסון וולס (אר"ב) הוציא לרחוב בפנ- יקה כללית מילוני אנשים שהחלו לארוז חפציהם...

ספרות ואמנות

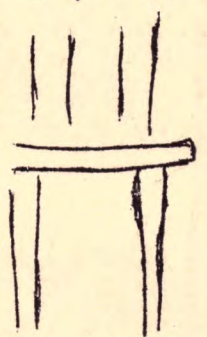
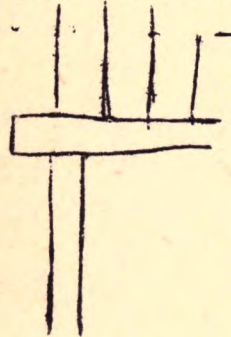

"הזינו רה"ס" לארנסט המינגווי.

מיגווי מעלה ביצירה זו חויה מציאותית ומלאת הוד, על דמות טרגית של זקן בת-מונה מרהיבה ונוגעת ללב. לפנינו עומד זקן שהרבה שנות דייג עמו. זקן, שכבר עברו עליו שנות העלומים, והוא רחוק ממאויי החיים, ואופק עולמו מצטמצם באפיק צר והוא הדייג. בזמן האחרון יוצא הוא אל הים שמונים וארבע פעם והוא חוזר חמיד באפס כל. וקול

קורא בו ואומר: "זקן אתה לא תוכל לדוג יותר זאת יעשו הצעירים ממך." אך הוא איננו מטלים עם המציאות הביולוגית שלו ויוצא גם בפעם השמונים וחמט והוא חדור הכרה שהוא מוכרח לצוד דג. וכשנקרה דג זה לפניו וחכתו לוכדת אותו, ואה בדג זה אה הנאצל שבטבע החי זאת מהות החיים בכלל. הוא מתמודד עם הדג שלשה ימים אח

מלחמת הקיום, כשהדג משיט את סירתו הרחק בים. הזקן אינו מרפה ממנו וכשהוא מפניע לבסוף את הדג הענק וקושרו לסירתו, עסיח עליו איחני הטבע לפגוע בו. להקות כרישים מלחכי פנכה חוקפים אותו ונוגסים באותו דג. והזקן עומד וסר ישע למולת ורואה כיצד מנפצים את התגשמות חלומו לרסיסים, ומשאירים אה השלד בלבד חסר הערך שאותו מביא הזקן לכפרו. המינגווי רצה אולי לבטא בספור

זה את ביטוי הדור בכללו. עולם שבו שליט הכח הרודה בחלש ומנצל את הזולת. הכרישים נוגסים את הנאצל שבחיי הדייג הזקן ולא משאירים בו מחוס. אינדאל החיים של הזשך נהדס ולמעשה אין לו מקום עוד בחיים, הוא נחשב כמת. ובתמונות מרהיבות אלה מסיים ארנסט המינגווי את ספרו שמשאיר חוויה נפשית עמוקה אחרי הקריאה בו. הספר נחשב למיטב יצירתו של ארנסט המינגווי וזכה בפרס נובל.

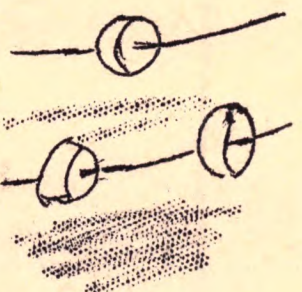
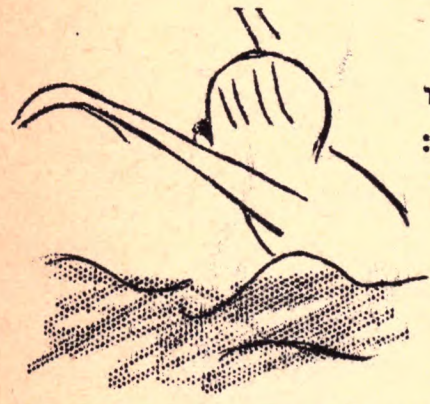
מנשה. ש. (י"ב).

רספורט

הנה תחקימנה עוד שתי תחרויות שחיה, הצליחה הקטנה ואלופות הקרב-רב, אבל
 כבר עכשיו ניתן להעלות ככום ראשון מעונת השחיה 1958. באופן כללי ניתן, לומר
 שבענף ספורט זה חלה התאוששות השנה, וביחוד בחוף העונה-יצאנו ממשבר שפקד את
 ענף השחיה בארץ, את הירידה בענף זה בשנתיים האחרונות יש לזקוף על חשבון משחקי
 המכביה ה-5, שמשכו אליהם את כל תשומת הלב עד שתוכניות השחיה כמעט ונשכחו כליל.
 מצב זה היה אף בתחיל עונה זו, אך נשתנה עד קצהו בחודש האחרון, כשלושות השחינים
 השונים היה מבחר גדול של תחרויות. חבל רק שאגודות השחיה חכו כל כך הרבה זמן ו
 ולבסוף דחסו מספר רב, ככל האפשר של תחרויות, דבר שמעייף את השחינים ואין רצי-
 פות במשך העונה כולה. המשמרת הראשונה של השחינים עומדת ברובה-זו השנה השניה על
 מקומה ומסתפקת בהשגת "תוצאות נאות". אבל יש לציין שבקרב הנוער חלה תזוזה ניכרת,
 שהעלתה באופן כללי את רמת השחים בארץ. בראש הרשימה עומדים; י. לוריא (ג. ברנר).
 ו. שניידר (טבעון) אחריהם בלטו א. שפלך (ב.מ.ע. ח"א) ד. פרוכטר (רמת-יוחנן) וג. שפ-
 ע (ג. חיים). ובין הנערות אפשר לציין את ג. להב (תל-עמל) י. לוזיה (אפיקים), ת. זליג
 (מכבי חיפה) ונ. נהרי (אפיקים). כולם הצליחו לתפוס מקומות נכבדים ביותר בתוך ה-
 שורה הראשונה של שחיני ישראל.

ההשגים: ש. ריבנר 100 חתירה (9.08.71).
 ל.מנדלבאום 100 חתירה (6.00.71) ד.
 מלמד ב100 מ' גב (4.11.71). ור. שפע ב-
 200 מ' טוזה (2.48.71) א.נני מזכיר את השגיו
 של ע. רוזן בצליחת הכנרת. השג הנוער:
 ג. שפע ב300 מ' טוזה (2.55.71) י. לוריא
 ב100 מ' חתירה (7.01.71) ו. שניידר ב-
 100 מ' גב (7.11.71). ע. טראובר ב.מ.ע.
 השיג שיא ב800 מ' חתירה. ונבחרת ב.מ.ע.
 ב200x4 מ' חפשי.

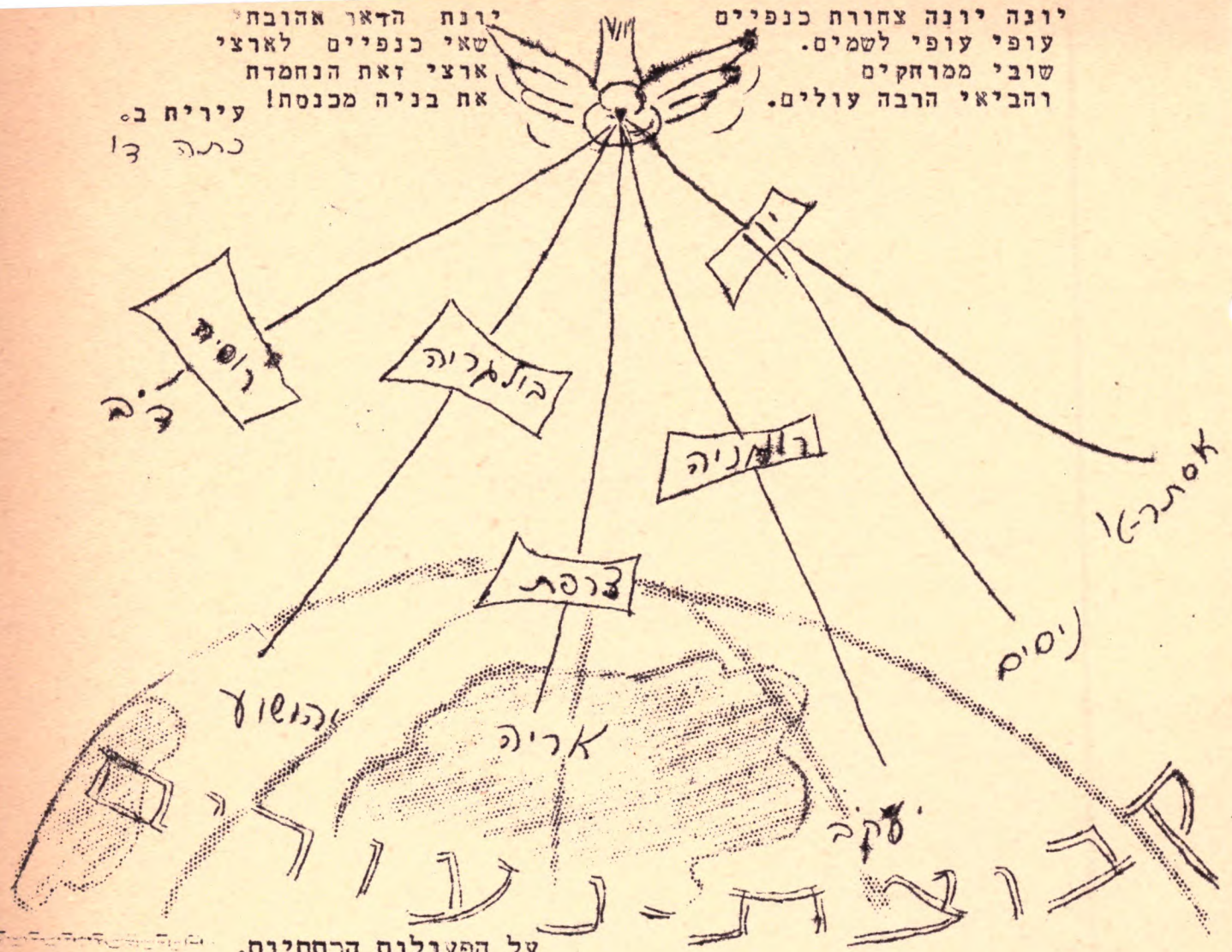

קבוצת ב.מ.ע. זכתה גם השנה לרכז את מספר הנקודות הגדול ביותר כשבמרחק ניכר מ-
 מנה צועדים גוש-זבולון (4 סניפים) גוש ירדן (6 סניפים) גבעתיים ומכבי חיפה.
 בסכום כללי בלתי רשמי הצליח "הפועל" לגבור על "מכבי" כששניים קודמות לא מצא ה-
 פועל יריב לש. ריבנר. בעוד ש"מכבי" לא הצליח להעמיד מתחילים לה"פועל" במשחה גב
 עדיין ממשיך המאבק העז בין ה"פועל" ומכבי" במשחק הכדור מים. ויד ה"פועל" על ה-
 עליונה. יש לציין שהשנה עלו נערי ה"פועל" על אלה של "מכבי" בעוד שהמצב בין הנו-
 גרים הוא הפוך. כהוכחה לדברי אביא כמה מספרים (מבוססים על תחרויות אליפות הנוער
 ואלופות המדינה): מתוך 9 משחים שונים ניצחו נערי ה"פועל" ב-4 בעוד שבין הנענצח
 היה ההישג 100% כלומר, בסכום כללי; מתוך 12 משחים זכו שחיני ה"פועל" ב10 (83.3%)
 לעומת זאת היה ד. מלמד השחיין היחידי שהביא לה"פועל" מקום ראשון באליפות ישראל.
 גם בין הנשים היה המצב 2:4 לטובת מכבי. במלים אחרות: מתוך 13 משחים זכו שחיני
 מכבי ב10 (75.9%). לדעתי, יכול היה המאזן בתנאים מסוימים להיות לטובת ה"פועל"
 ובאליפות הנוער יכולנו לרכוש את כל מאת האחוזים. בסכום אפשר לומר הייתה זו עו-
 נה "חמה" עם תוצאות יפות וסיום נאה שה"כטא בהבאתו של השחיין אנדרה לורן לארץ,
 שהשתתף בצליחת הכנרת וגם בתחרות הרשמית האחרונה של השונה שנערכה בכפז-מכבי ו-
 הייתה מלווה שלל תוצאות אישיות נהדרות. מעתה הכרחי שנתחיל לארגן עצמינו כראוי
 לקראת העונה הבאה, שתהיה מבחן ראשון לקביעת סגל המשתתפים לאולימפיאדת 1960
 שתתקיים ברומא.

יונת הדאר אהובת
שאי כנפיים לארצי
אוצי זאת הנחמדת
אח בניה מכנסת!

יונה צחורה כנפיים
עופי עופי לשמים.
שובי ממוחקים
והביאי הרבה עולים.

עיריח ב.
כ"ה 13

על הפעולות הכתיות.

לפני כחדש החלה קבוצתינו מסתפת פעולה עם ילדי כחה ו: הפעולות עם ילדי "נעורים" תקיימנה אחת לשבועים ובעוד זמן מה מתכוונים אנו להכנס לנוע"ה. עמהם. כך שאנו נשתדל לשתפם בפעולתינו ובהווי חיינו ויהיו הם כאחד מאיתנו!

אסתר ר.
כחה ה'.

זכרונות.

היה זה ב-9 ליוני בהגישנו למשק. עלינו היה להוות חברת ילדים אשר התקבצה משני מוסדות של עליח הנוער. מרמת הדסה ואונים אשר כללה בתוכה הרבה הרבה גלוינות. בבואנו לכאן לא מצאנו לפנינו אלא שדה קוצים עם ארבע צריפים. כאן הזמן הסתדרנו וראינו בשטח המצומצם הזה עולמות חדשים הקוראים לך ואתה אינך שלם עמהם. אלה הם חיי הקבוץ. לעיתים קרובות היינו שואלים אח עצמנו כיצד נחיה פה? בשעה זו חשת פחאום וידעת שחל בנפשיך שינוי גדול השורין. קשה להגיד שזאת הייתה תקופה קלה עברו מסברים צצו בעיות רבות שכמה מהן לא מצאו את פתרוןן עדיין. בשנה הראשונה היו עזיבות והיתה סיבה מספקת לכך. מכיון שחיינו במקום ובחנאים שלא חלמנו עליהם. בסוף השנה הראשונה הוצמדנו לכחות זה היה לנו מסברו כחברה ויחד עם זה מפנה רציני בחיינו. בהכנסנו לכחות הורדנו את רמת הלימודים אולם במשך הזמן הצלחנו להתגבר על הקשיים הלשוניים ולצעוד בקצב הנכון. לאחר איחוד זה הרגשנו בכל זאת כי השויון לא מצוי בכל דבר. שישבנו לבין בן המשק הבדל ושהתאוריה אא מזדהה עם הפרקטיקה.

אסתר ס.

מאחר שקבוצת "נעורים" נכנסו לכחות רכשנו את השפה וחונכנו לעבודה שהצמדה לכחות לא נעשתה במלואה ואנו חשים כיום בחסרון (יש לחסן את המעות לגבי שברת הנער ולהצמידם כבר לחדרים. במשך השנים רכשנו ערכי חיים, השכלה ודעה. עלי לברך את כל אלה שבאו ממגע עמנו, המורים, המטפלות והמחסן אני מודה בשם הנעורים לשעבר על המאמץ הגדול שעשה המשק למענינו. אחרי הצבא שנחזור ניתן כתף ונמשיך בחיינו.

אריה א.

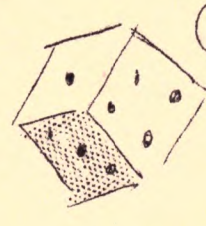
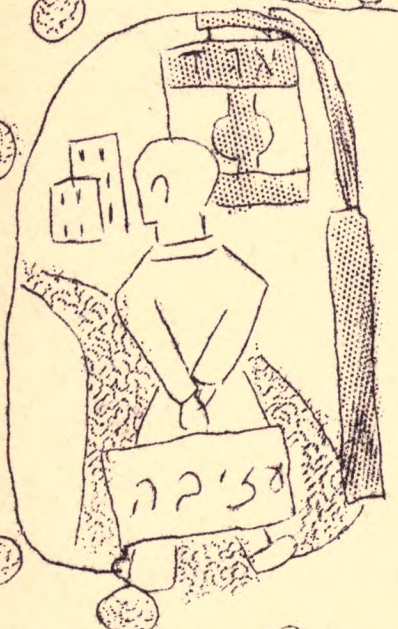
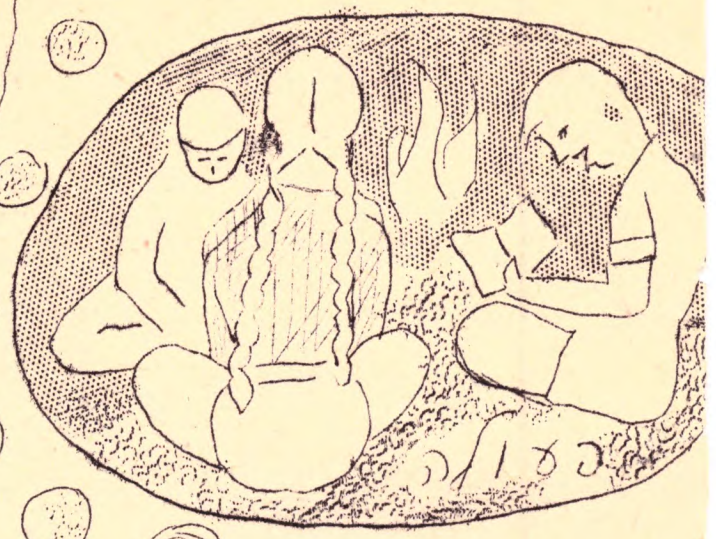
הפעולות הכתיות והנעורים

הפעולות הכתיות והנעורים

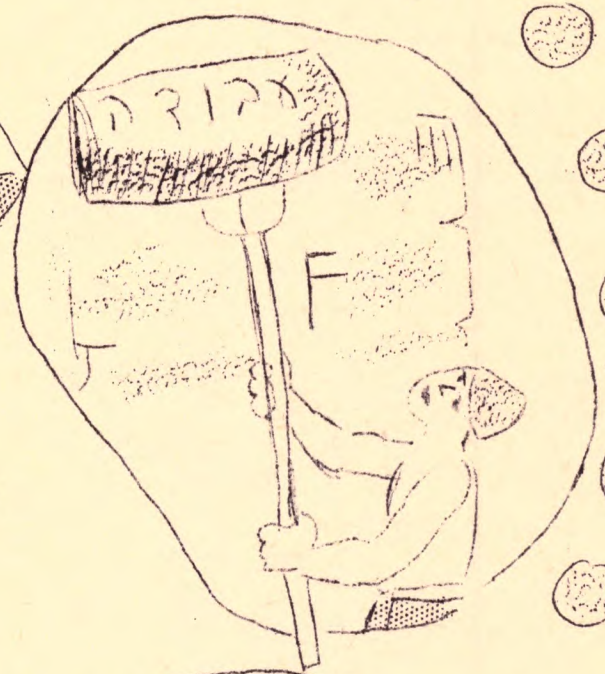
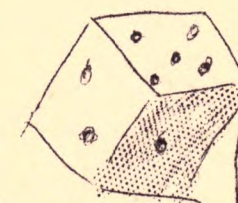
הפעולות הכתיות והנעורים

אמנות

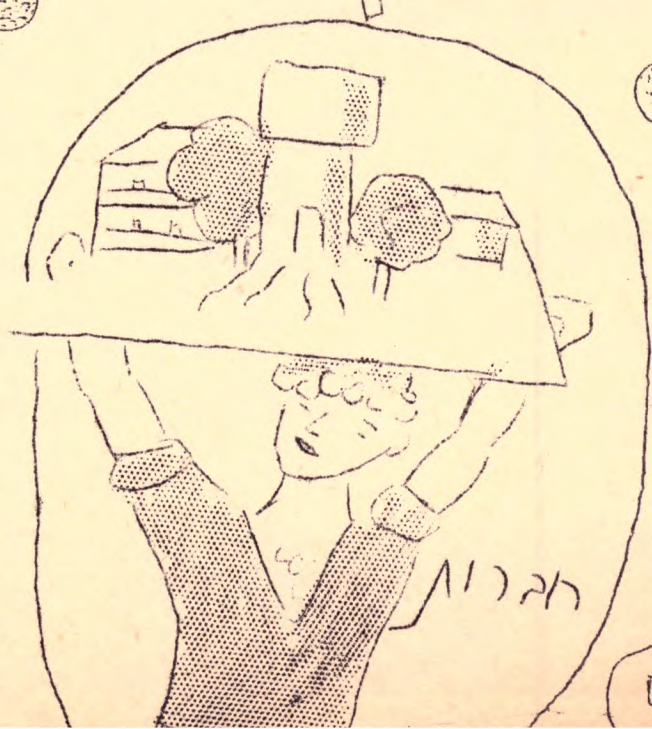
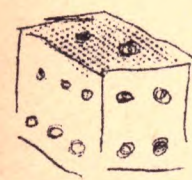
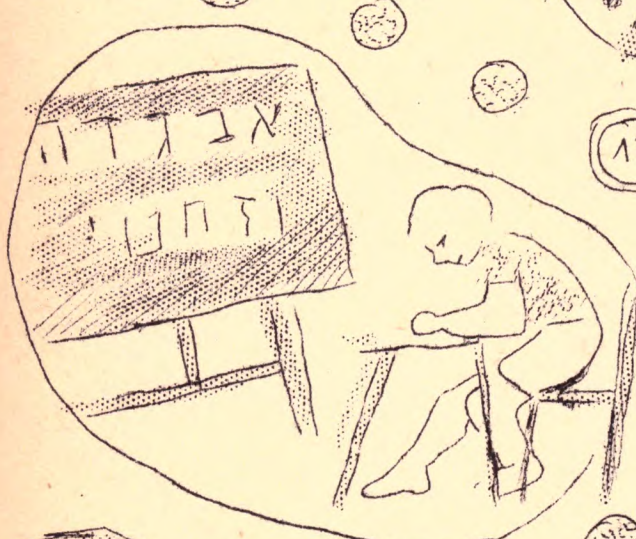
כ"ג

30

10

40

1

ההורים על הסף...

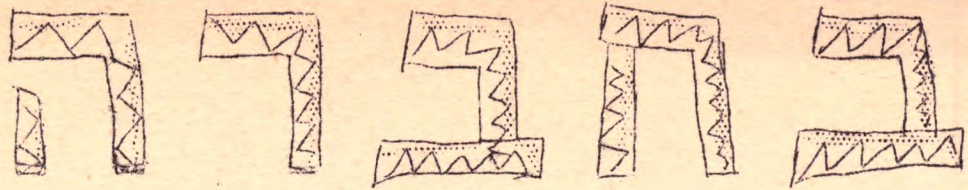
הנה ניצבים אנו בפני שער חיים חדש, שער הבגרות שהוא גם פתח יציאה מעולם הילדות. מאחורינו, בשורה ארוכה ארוכה; ילדותינו, למן בית התינוקות והגן ועד גיל בית הספר, תקופת המנדט, מלחמת השחרור, פלוג הכתה ולאחריו השלמת המספר ע"י קבוצת "נעורים" וכעת סיום כיתה יב'. מחצית ממספר בני הכיתה לא נולדו כאן. משמע הוצמדו אלינו בכיתה זו, במשך כל השנים הללו עמדה הכיתה בסימן של התמודדות מתחדת עם מבצע הקליטה הזה.

שלוש השנים הראשונות היו שנים של משבר בא ומשבר חולף. לא נמצאה ההבנה המספקת לא מצד הקולטים ולא מצד הנקלטים. היו מקרי ריב לאין ספור ולא פעם נוצרו שני מחנות עוינים זה את זה. מלבתחילה קשה היה להכנס למסגרת לימודית אחידה. עם הכניסה לשכבת הנעורים נטשנו ההבדלים והלכו עד כי לא היו כמעט. וכעת עם סיום בית הספר אציין בסיפוק כי גם בפעילות הלימודית וגם בחברתית אין כל הבדל בינינו. אני סבורה ומקוה כי כולם-כולם ישארו עמנו תמיד במסגרת חיינו הקבוצית ובגבעת חיים. אך אחר שנעשו שגיאות לא מעטות בדרך הקליטה בכחנתנו ובמחזוריים הקודמים לנו כדאי פעם לדון על הבעיות הללו למען שנדע לפחות לתקן את המעוונות. שגיאות רבות נעשו מצידנו, כלומר מבני הכיתה, בעיקר מחסר הבנה מספקת ואי-החפיסה שצריך היה לוותר פעמים רבות ואף לדעת לסלוח. כמו כן אי-קביעותם בענפי העבודה, של כמה מן הבנים הללו דכאה וגרעה (וכך המצב עד היום) הובה הובה מן הקשר שנוצר. המשגה הוציני ביותר, המראה אותותיו עד היום, הוא: כי הבנים המוצמדים לא הוכנסו כבני בית לחדרי חברים והורים מיד עם הצטרפותם לכיתה. הסבה העיקרית למשברים היתה ההרגשה כי על אף הכל ישנו חלק בכיתה שמצבו שונה מהחלק האחר. אמת היא כי אף פעם היא אפשר להשוות עד הסוף כי הלצ ישנם כאלה שהוריהם כאן וכאלה שמשפחתם איננה כאן. אך אנו לא עשינו את המקסימום כדי לשמש את ההבדל הזה. הנה לדוגמא: בשבת אחר הצהריים היו הולכים הכל לחדרי ההורים לשבת אל כוס תה; פיינה נעימה וחמימה הנחוצה לכל אחד. ואילו כמה מתוך הכיתה נשארו משועממים ובליבם הרגשה כבדה...

חשאלו: ומדוע זה לא עלה על דעתכם להזמין אליכם? ובכן, הזמנו גם הזמנו אלא שהתשובה היתה תמיד סרוב. הסיבה היא ש. כח. ז' לא עלה על דעתנו כי עלינו לעשות זאת ובכיתה ט' היה כבר מאוחר מדי.

כיום אנו עומדים בפני מבחן חדש - הצבא. ולא רק מבחן אישי וחברתי הוא לנו אלא גם מבחן של קליטה. כיצד נצט להנעים לבנים הללו השבים בעת חופשה קצרה הביתה את ימי החופשה. ובאן מהריפה הבעיה, כי מי שחוזר הביתה מחפש מיד את פינת המשפחה ומובן כי את זאת יוכלו למצוא טוב יותר במשפחותיהם אשר מחוץ למשק. דעתי היא כי עלינו לדאוג לכך שהבנים יבואו לחדרי הורינו בעת השרות בצ.ה.ל. וידעו כי הם יכולים לבוא בלי מעצור גם בשעה שאנו לא בבית. כי רק בדרך זו נוכל לשמור על הקשר לכל ינחק, במשך שנות השרות. ויחד נדע להמשיך בדרך אליה חונכנו בשנות הילדות.

קצת בהתרגשות אני באה לסכם 12 שנות לימוד ו 6 שנות פעילות בחטיבה, מאחר שהן חלק נכבד ואולי הפרק היפה בחיי. לא לכל אדם נתנת ההזדמנות להעשיר את תוכן ימיו בשטחים רבים כל כך במסגרת בית הספר התיכון אף על פי שאולי נדמה היה לעיתים לצוות המורים כי אנו מזלזלים בהכנת השעורים, הרי שהיום הגיעה העת להודות לחבר המורים והמטפלות, אחד מאבני היסוד המחנכים את נער הקבוץ לחיי קבוץ ערים ותוססים היא החטיבה. אשר אנו לזונה מראשית דרכה ועד היום. היא העשירה את חיינו התנועתיים והרו-חניים בעזרת הקורסים שהעמידה לרשות כלל התא ולעיתים רק לפרטים ממנו.

אבל וחוקה עוד הדרך מלבוך "כי טוב" משום שלא הגענו ליחסים אנושיים בין אדם לחברו, קימת וכילות בחברה אשר הורסת חיי פרטים בתוכנו. עלינו לפתוח אפיק חדש בחיי חברתנו והוא, ויכוחים על חיי חברה נאותים, אריכת משפטים אשר יעוררו את החברה לשחות שלאחר שיחת החברה. תא החטיבה במקום עוד לא הגיע לבגו מספיק; לא וואים אנו בו את האחראי והעומד על המשמר, בקשר לפריצות גדר בלימודים (לשמחתנו את חובתינו בעבודה אנו ממלאים על הצד הטוב) לתא החטיבה צריכה להיות הסמכות לבוא לסדור העבודה ולדרוש לכל פרט ופרט מקום קבוע. העבודה בשרותים תעשה בתורנות. לדעתי צריך להקים ועדת עבודה משותפת של המשק ושל התא אשר תאפשר לצד מיוצג לחבוע את דרישותיו למקום עבודה קבוע. כך תהייה אפשרות לסדר את החברים לפי צורך השעה תוך הכונה לעתיד ונטיה אישית של כל אחד ואחד. ובאשר ללימודים: תכנית הלימודים עשירה ומגוונת ובלי כל ספק מחנכת אותנו לקראת החיים של המאה ה 20 בו צריך האדם להתמצא בשטחים רבים עד מאד. שטח אחד הוזנח עד כה ומין הראוי להחזיר לו את עטרפו. והוא: הרחבת בעיות המשק של ג.ח. לא נתקלנו באופן ממשי בבעיות ענפי המשק ופי שלא מכיר את משקו על הטוב והרוע בו ממילא אינו אוהב אותו. היתה התחלה השנה בפרק הלימודי שנקרא - חשבון משקי - אבל ההשתתפות היתה קטנה. עם כן לימוד בעיות המשק צריך להכנס במסגרת של הלימודים בכיתה יב'. עם תם השנה, על הבנים לדעת כיצד להכין תכנית משקית, ואם לא זה, לפחות להבין כיצד מכינים זאת. לימוד זה יגביר את הרצון לדעת ולרדה לעומקן של בעיות אלו גם בחקופת השרות בצ.ה.ל. ואסים כרגיל בברכת שנות לימוד פוריות לכתות הבאות אחרינו שתדענה לנצל כראוי את שניתן להן.

עיריית ב.

בעבודתה

העבודה היא יסוד חיינו כפועלים בכלל, וראשוני קיבוץ בפרט. לכן אחד מיסודות החינוך של ביה"ס הקיבוצי היא החינוך לעבודה. המותאם לגילים השונים בשלבים השונים. מן הכתות הנמוכות ביותר מצורפת העבודה כחלק בלתי נפרד מחיי הילדים. בכתות הנמוכות קשורה העבודה בעיקר סביב הבית, הגינה הלול ועזרה בבית. מכחה ז' נפנסים הילדים לעבודה במשק הגדול שעתיים כל יום. המטרה היא שבמשך הזמן יעבור כל ילד מספר ענפים וכשיגיע לשכבת נעורים יוכל לבחור לו פחות או יותר את הענף המתאים לו. אבל בדרך כלל הדבר לא מתבצע (בכל אופן לא בכחה שלנו), הבנות רובן עובדות בשרותים ולא מגיעות כלל לענף מסוים. עם הכניסה לשכבת נעורים חל מפנה גדול בצורת העבודה, כלומר כעת הכתות עובדות ירבים ולמרות ארבעה ימים. מבחינה אובייקטיבית נישנת הזדמנות לבנים להכנס למקומות עבודה קבועים, ללמוד את העבודה ביחוד יסודיות ולהתקשר עליה, אבל כאן קודם דבר הפוך, לסדור עבודה יש תמיד "חורים" ויש צורך כמובן לסתום אותם מהיום למחר ויהי מה. ברור שיותר נוח למלפל את הילדים שעדיין אינם קבועים בענפים. ביחוד נפגעות מכך הבנות שהן עוד פחות קשורות למקום עבודה (ולא תמיד באשמתן) מאשר הבנים. כך בערך עברו עלינו שנתיים של חסר קביעות בעבודה של פלטול ונפקדות תמידית. גם כן תמיד היו גם יוצאים מן הכלל. והנה בכחה יב' אורגנה השנה כך שבמחציתה הראשונה למדנו ובשניה עמדנו. אנחנו קבלינו וחשבנו שתקופה דבר תהיה תקופה של קביעות ויציבות רבה יותר, למרות שלא ה'עלמנו מבעית השרותים והסכמנו לעשות תורנות של שלשה שבועות.

אבל עד מהרה נוכחנו שהמצב לא השתנה, להפך עוד הורע, כל המקומות המסוימים והמסודרים בסדור עבודה נתמלאו ע"י כחה יב' כמו-נגב, ביטול בנגב, טיולים, שמירת לילה וכו'. אינני מזלזלת בחשיבותן של עבודות אלה אבל לא אנו היינו צריכים למלא אותן ודוקא בחצי שנה זאת. הקביעות שכה עמדנו עליה אינה סתם קביעות לשמה, כי לדעתנו חשוב לכל אחד מהיוצאים לצבא שיהיה קשור למקום עבודה מסוים, וידע לאן יחזור לאחר שישוב מתקופת השרות, מקום העבודה הקבוע הוא גם אמצעי קליטה חשוב, בעיקר לאור העובדה שחצי מבני הכחה הם ילדים מוצנצים. חסרון נוסף וציני לסדור זה היה שלא נתן לנו כחה לקיים פעולות ופגישות אשר תכננו מראש. היות ובכל פגישה כתחית חסרו מספר חברים, שזה גרם להתפרקות. ועמדנו פשוט חסרי אונים נוכח המצב שלא יכולנו לשנותו.

נקודה נוספת והיא הנקודה החינוכית. מצב עבודה כזה נוטל כל יחס חיובי, וציני ואחראי לעבודה. החברה מתגלים לטלטול, דבר שהופך את העבודה למעמסה איומה ומזיק גם לעובדים וגם לעבודה. העליתי בעיות אלה כדי שהמוסדות ובעיקר מוסדות החינוך יטלו את הדבר לידיהם וידאגו לכך שלפחות בשנים הבאות ישתנה הדבר לטובה, כי כך לדעתי אי אפשר להמשיך. המשך באותו קו פירושו נזק גדול גם למשק וגם לנו - בני הנעורים.

רחל קאן.

שאלות לחברים. 1. איך להקנות לכניס את המקצוע?

חנן כ.: החל מכתה ה' (בערך) על הילד לבחור בשמה מסוים (חקלאות, בעלי חיים, מלאכה) ולהתמיד עד לכניסה לצבא. העבודה צריכה להיות מלווה בהדרגה קבועה והשוליות זכאים לימי לימוד מקצועיים.

איחן פ.: אני מציע בים ספר אזורי, שליחה לבתי ספר מקצועיים הן חקלאיים והן לבניינים. חוגים פעילים לפי מקומות העבודה כגון: בעלי חיים, ענפי שדה. **יואל ש.**: בגיל החינוך צריך הנער לאמן את ידיו בכל עבודה ואין להגביל את הכשרות במסגרת ענף אחד, ואין עוד מקום להתמחות בגיל הנעורים. כבר נפרדת תוצאות שליליות של הסתגרות בענף אחד ואין להמשיך בדרך זו. ההתמחות צריכה לבוא אחר תקופת השרות. המקצוע אותו צריך בן הקבוץ לרכוש בגיל החינוך הוא-להיות איש קבוץ.

2. מה דעתך על אופנים של חגי המחזור שהיו עד כה; האם צורתם הלמה את כניסתם של הבנים לחברות?

איחן: בנים צריך לקבל כפי שמקבלים כל חבר אחר כלומר לדון; להצביע על כל אחד. בענין צורת חג המחזור אינני יודע באיזה צורה לחוגגו. אהלם נדמם לי כי זהו חג פנימי של חברה המקבלת את בניה-חניכש לחברות.

יואל: חג המחזור טרם הגיע לצורתו המושלמת אולם במשך השנים הלך והשתכלל. לפי הערכתי יעשה השנה צעד נוסף בכיוון הנכון. תחלים שיחה מיוחדת של החברה כולה עם בני המחזור הנכנס, ושם המקום לברור וציני ולחשוב הנפש. במסיבה יאמרו אן דברים קצרים והיא תהיה בנויה ברובה על פסס, הקבלה ועל ההופעות של בני המחזור.

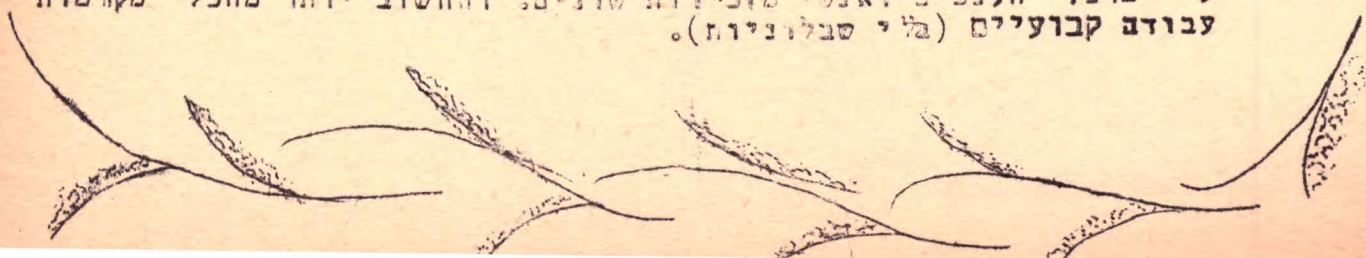
חנן: קבלת בנים למשק צריכה להיות פנימית ולא להפוך לחגיגה משפחתית (גם הבר מצווה). על הבנים המתקבלים להכין ערב בעל תכן וציני בלי השתתפות "תפוקות" זאת אומרת השתתפות החל מכתה ז' ובל"י מטתה (בנקט") אחרי כבוד קל אפשר להמשיך בתכניה קלה...

3. כיצד לשלב את הבנים בחיי-החברה במשק?

יואל: אשר לעבודה, הרי בן משולבים כבר כל בני הנער. או למ יש לשלבם בכל שטחי החיים ועליהם לתרום את תרומתם לחיי החברה והתרבות-תיים של הישוב. אין כל ספק שיש ביכולתם לתת, אולם צריך שירצו בכך בכל מאדם. הדם החשש בכחו למנוע קיפאון ואפון-זסטנות אלו מרחפות מעלינו.

חנן: למרבה הצער "הממשיכים" עדין לא נכנסים לעולמית על כן אינם משתתלים לפלט להם דרך תנועתית-מחשבתית והולכים בתלם, כפי שראינו במאבקים הגדולים בתקופה האחרונה (פילוג הקבוץ, פילוג מפ"ם). נוער חייב להיות ער וסוער ולסאוף לחידוש. חיפושי דרך יבאנו באופן טבעי לפעילות ולאחריות. על הפוער גם לקבוע את החוג החברתי, (לא רק בצורה השלילית) ולסחוב עמו את החברה כולה.

איחן: את זאת אפשר לעשות ע"י קיום חוג נוער פעיל המקום חיי חברה, חוגים מקצועיים וכלליים ונושא משימות של כלל החברה, כגון: חוגים, ערבי הווי. את הבנים הצעירים אפשר לקרב לבעיות המשק ע"י הרצאות ומסירות בעיות ע"י מרכזי הענפים ואנשי מזכירות שונים. והחשוב יותר מהכל מקומות עבודה קבועים (בלי שבלוניות).

הבן המצטרף למשק לא יבחן רק בעבודה. צריך שיביא עמו מטען של השכלה הומנטי-טית וראליסטית אשר תעשיר את הווייתו האישית והקבוצית. לשם בנין ערכי-חיים חדשים. לא מספיק להיות רק איש המעשה עליו להיות אדם בעל מטען תנועתי ורוחני עשיר ומגוון. אין לגשת לענין רק בגישה פרקטיציסטית, אין לתרגם כל שטח למידה לחיי היום יום ולמוד אותו בקנה מידה זה. סגנון חיה של חברתנו יקבע לא מעט גם במה שעוסק האדם לאחר סיום יום העבודה, אם ידע לנהל ענף בייעילות וגם להנות מפרי שירה ומדע. השאיפה להרחיב את ההשכלה אינה עומדת בסתירה לצרכי המשק. נהפך הוא: השאיפה לדעת יבטא את החברה בעשירותה, בהוייתה החברתית והרוחנית המגוונת. אין להכתיים את המושג אנטלגנציה בחיינו. אין הוא זהה עם שושג האנטלגנציה התלושה...

ובלמידה: לא נקטנו בדרך המבחנים. שמחנו על העבודה העצמית הנרחבת ועל ההכרה שלכם. אמנם לא תמיד פעלה ההכרה אצל כולם-אבל בסכום המאזן הוא חיובי. היו לכם קשיבים למודיים וסימתם יפה עד היום האחרון. נדמה היה שהלימוד לא היה כפוי אלא נעשה מתוך רצון ונכונות. אליוקוּס: המורים צריכים למצוא החאמה ביניהם ושהאחד לא יכנס לשטחו של חברו. מחוך זה יצא כי בית ספרנו הומנסטי, וביחוד אין הדבר כך עלינו להגיע שכל חבר קבוץ יהיה אנטלגנט בעל השכלה רחבה. הלימודים הם שאלת חיים למשק היות והוא יזדקק לאנשים שינהלו אותו בבוא העת. אוטו: עלי לצין שהיה לי נעים ללמד בכתה הזאת. התלמידים היו מוכנים ללמוד. רצוני להדגיש כי אין דבר שאנו לומדים הוא לשוא. במידה והמטמתיקה מפתחת את המחשבה, הרי הספרות היפה מפתחת את הרגש של האדם. בכל עבודה-האדם שהוא בעל רגש, בעל מחשבה הרי היא נה, ת יותר ויעילה יותר. איני בדעת החברים השוללים את הלימודים שאינם ניתנים לתרגום בחיינו.

מה לומדים בשעור החקלאות???

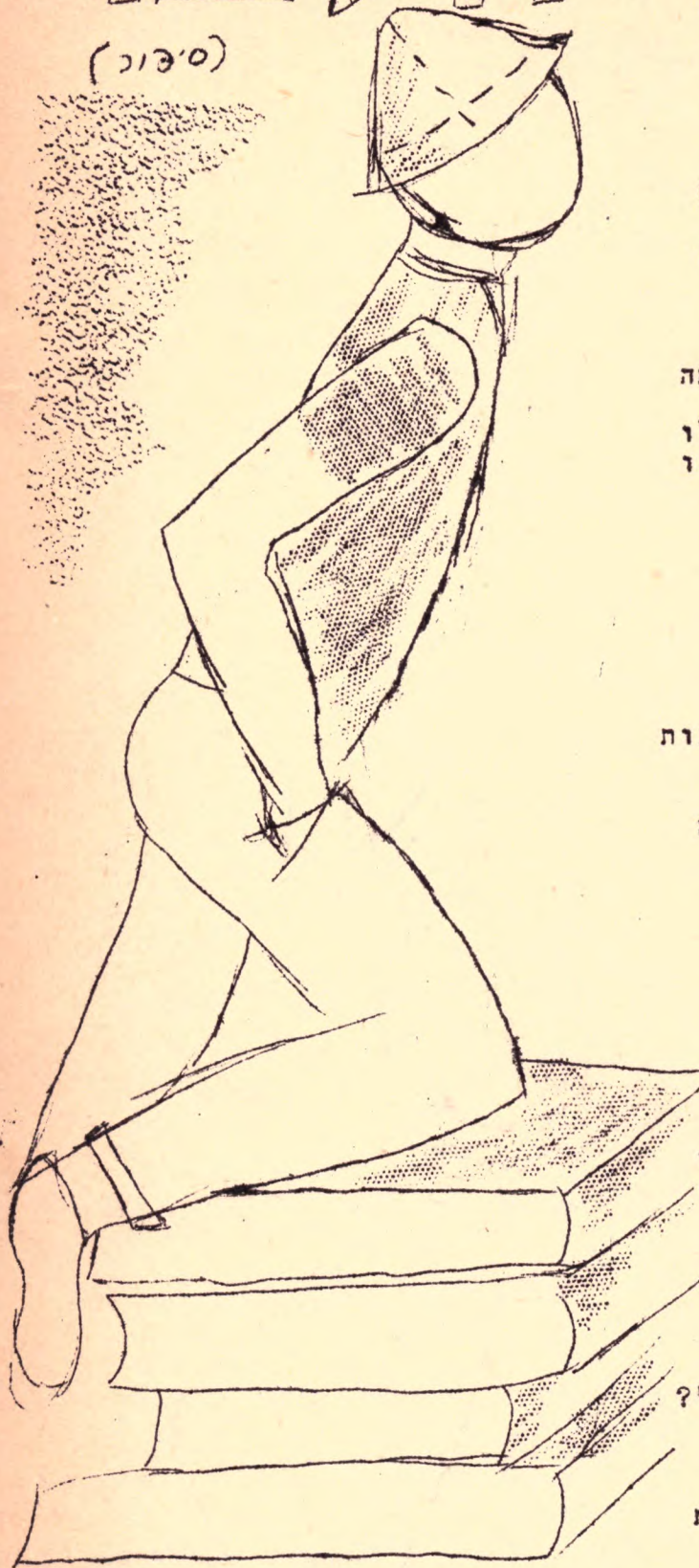
שעור החקלאות האחרון הצטיין לא רק בענין שבו אלא גם ברובי המשתתפים בערנות. הנושא שעמד על הפוק היה התחרות מלכת היופי המתנהלת על ידי העיתון "חיי שעה" דעות הכתה נחלקו לשניים, סיעת ששמאל טענה כי השמאלית היא היפה ביותר ואלו הימין טען כי הימנית רוכבת. סיכם את הויכוח אליוקוּס: מבחינה קולואידלית הדרופילית-סקטפילית: הימנית היא היפה ביותר.

רות: כנראה שנסיון חיים קשה להעביר אולם החטיבה צריכה לרשת ערכים אלה ועליה לדאוג שלא יקופחו, בחטיבה חסר: פתוח ערכי חיים, יחסי רעים. אני חושבת לעתיד יש לפתח את הערכים האנושיים (נמוטים כפי שאתם קוואים לזה) הדבר מחחיל מהיחס לחברים בכחה ומגיע עד היחס לשבוי. אני רוצה לאחל לכם שתגלו את היצירה בעבודה שהיא יכולה להיות כמו שירה בספרות. יואל: אפשר להוסיף כהנה וכהנה על ענין הרחבת האופק של האדם האנטלקטואלי, דברים שאינם נוגעים בחיים הפרקטיים. אני רואה צידוק בדרישה ללמוד מעשי אבל לא שטיטה פרקטיציסטית, אלא כגישה מסודית-חנוכית. הלימוד שהוא קשור בבעיות מעשיות - איני יודע באיזה מידה ניתן להרחיב בזה, היות ושוב תעמוד הסכנה של בחיכה, כשר ונסיה. צריך לעודד את הבחירה האישית, אבל צריך לעמוד על המשמר ולהוציא את הנסיה של הנער המבוגר שאינו יודע תמיד בדבר הטוב. המבחן האמיתי של החינוך יהיה: האם פעל החינוך שלנו כך שעם הפסקת הלימודים-נפסק העיון בכפר וכו'. האם נרכשו כלים כדי לשוב בכל שעת צורך אל העיון (שהוא צורך של יום יום) כדי להוסיף להשכיל, להגיע לחיי רוח, שחיי המעשה יהיו מלאי ערך.

עוֹם הַלִּזְוֶה הַתְּעוֹבֵר

(ס'צוכ)

רק עוד שבוע, יומים, רק שעות ספורות ונחרו ללמוד, מה נעשה אחר-כך? זאת השאלה שצדה ועלחה על הפרק, אולם עדיין לא היה ביכולתה להשכית את שמחת החברים המסימים י"ב שנים. שהיו נאהבים מהראשון עד האחרון, כולם בצוותא התגברו והסתירו עמוק אי-שם את השאלה הזו. אולם שאדם לבד מתחילות לנקר ולזטוריד שאלות ממנים שונים. כך קרה הדבר את חמיר, לבד שכב בחדו אחר ה"כיפק" הפרידה מהמורים ומהכחה הרהוריו באו בלא סדר ולא היה מסוגל להתרכז בשום דבר היה זה יום גדול בשבילו יום סיום הלימודים ותחילת פרק חדש בחייו החלטה נחושה היתה לו להשאר במשק הזה כאן מצא...

-חמיר! חמיר! נשמע מבחוץ קולו של אחד מחבריו.
-מה העינינים.
-דחילאק בא מהר איך פנאי לנוח. עכשיו צריך לגמור את הסידורים לקראת המסיבה בערב.

משך זמן רב היו ליודים בעריכת השולחנות ריצה מהמטבח לכיתה הבאת כלים, צנצנות, פרחים ועוד דברים קטנים. אף לרגע אחד לא הרפתה ממנו השמחה הגדולה. יחד עם זה לא היה שקט פקפק והסס אבל מדוע?
משכנס בערב לחדרו להחליף בגדיו חש כי עוד שתי דמויות פכנסות אחריו. האחת הציגה עצמה - העבר, הדמות השניה היתה של ילד זהוב שער עם עינים חלולות. ובכלל לא נגש לחמיר (כנראה שהחביש) הושיט את ידו הקטנה ולקח פרח צבעוני מתוך הצנצנות. "איזה פרח יפה" מלמל פני חמיר הרצינו היה נבון במקצת מה פשר הבקור הזה שאל את עצמו. דוקא בשעה זו? למרות שלא היה לו עבר גדול הרי נראה לו כי פני האורח מבוגרים ושעורתיו הלבינו חמיר היה עתה בתקופת הנעורים, בחקופת הפריחה בחור חסון ומלא מרץ חיים. הוא העיף מבט חשדני אליהם ולא העז לפתוח בשיחה, הצילה אותו הקריאה מבחוץ.
-חבריא באו למסיבה הגיע הזמן!!! חמיר שמח, נגש לדלת ורצה לצאת. לרגע פתח העבר בשאלה "התזמין אף אותנו ליום חגך?" חמיר לא רצה שהם יבאו עמו, חשש מפניהם, אולם עיני העבר ננצצו עמוק בבשרו.

-בסדר. הפליט בלחש.
-טוב, טוב מאד - החנער הנער הקטן במחיאות כפיים, נכבר התחיל מהלך לפניו. העבר קם ויצא אף הוא בצעדים כושלים. חמיר כבה האור. בפניו היתה בת צחוק אנוסה, בוך לשלום את הנוכחים, מורים, הורי הילדים חבריו לכתה והחישב במקומו כשמשני צדדיו שתי תקופות חיים, האחת שעתידה לבוא והשנית, תקופת העבר, תקופה של הסתגלות ראשונה לחיי הקבוץ, תקופה של משברים, תקופה של התחלשות. הכתה היתה עושה חג, השולחנות היו ערוכים להפליא, על הקיר היה תלוי פלקס ובו חמוצותיהם עת היו קטנים וישבו על המורים, עת שיחקו בצעצועים ובקוביות ובמרחק מה משם, קריקטורה מוצלחת מהתקופה שרק היום חלפה: "עבדים היינו ל... קוריים הנוגסים וללמודים שהעמימו על כתפינו."

פני כולם צהלו הרגשת בית וחג נדף מכל. צלילי אקורדיון חזקים פלחו את האויר ושירה המונית פוצה מפיזת כולם. חמיר שר ושיתף עצמו עם כולם אולם העבר שישב לצידו פנה אליו והחל שת לו - "התזכור את היום הראשון לבואכה למשק בעת שישבנו באוהו צריך קטן הוחק ממוכז המשק, ושרת עם אותם הילדים שעליכם היה

השירה הלכה וגברה,
מסאות כפיים ליו אותה,
הילד זהוב השער מסא
לף בידיו הקטנות.
"אני זוכר עדין
את הימים ההם"-
המשיך העבר "כשאתם
הסתכלתם בעין לא
יפה ובהרגשת קפוח
בילדי המשק שהיו
הולכים למקום אחר
ועליכם היה לשוב
לשכונה שם למטה.
כמה חפצתם אז
להיות ביחד, כמה

חשתם עצמכם שונים מהם, למה אנחנו לא
לומדים וגרים יחד אתם? הייתם שואלים
את המטפלות."

העבר לגגע נדם. האקורדיון פייס את
המנגינה, אם הושלח בחדר. אחד החברים
מהכתה קם לבורך את הפוכחים ולפתוח בערב
"... שמחתנו גדולה שבעתים היות ולאחר
משברים קשים הגענו לערב זה עם מספר
חברים מוצמדים..."

"הו! המשברים הם פורשה ארוכה ביותר"
התחיל העבר למלמל. תמיר העיף בו מבט
ויחד עם זה לא יכל שלא להאזין לדבריו.
"משברים הם דבר טבעי ביותר, כשבאים
לידי התלכדות שתי חברות שונות זו מזו.
המשברים יכלו להיות קלים יותר, פחות
מכאיבים ומסעירים, אולם טעות היתה כאן,
לא היה די הסבר לא לכם הנקלטים ולא
לאלה שקולטים. הרי לאמיתו של דבר
חפצתם בליכוד עם בני המקום אולם ששבאתם
לידי מגע ישיר השתם בדרך הטבע"

כי להם שיש בית
והורים כאן, כאילו הם
עולים עליכם.
והם מפארת גילם הצעיר
לא יכלו להביין לויג-
שותיהם של ילדים
ההפצים למצוא את בי-
חס סאן, בבית שלהם.
כולכם הייתם עדין
צעירים, לא סבלנים,
חשדנים ומכל דבר
קטנטון עשיתם דבר
עצום (בשפתכם משבר)
צריך לדעת שכדי לבוא
לידי מזוג נחוץ כי

שני הצדדים יותרו זה לזה במשהו.
יחכן ודבר זה נראה בשעתו כעלכוך,
כרצון להתעלות, כולזול; אבל בסופו
של דבר הרי גם הם וגם אתם רוצים
לחיות ביחד."

תמיר הסב את חשומת ליבו לאחד החברים
מבני "חברתו" לשעבר שקם לשאת דברו.
"... אנו שמחים שמצאנו כאן את

ביחננו. הרבה עבר בתוך הכתה עקב
ההצמדה, לא תמיד שמדנו בכל. אולם
מכל משבר התחלנו יותר ויותר
והגענו שלמים עם עצמנו עד היום.

יש לבורך על צעד זה כי הוא הנכון
ביותר וגם הקשה ביותר. אנו תקווה
כי פה יהיה ביחננו בעתיד."

תמיר הסתכל בילד הקטן לקחו בידיו
ושניהם צחקו:

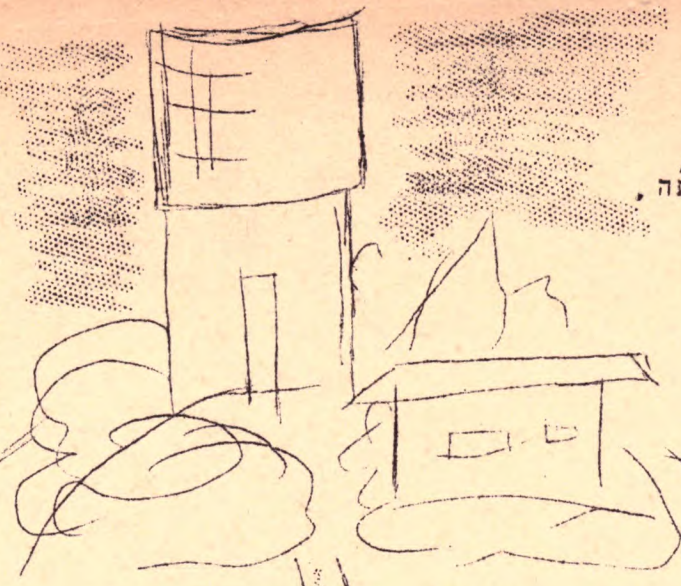
-אנו נחיה ביחד. - הפליט, קשה היה
היה לא פעם אבל עתה זה יהיה הבית
שלנו. הילד התפנק בידיו וצעק

-נכון, נכון, אנו נחיה ביחד.

לאחר זה אכלו את הכבוד הרב שחל
השולחנות. לבסוף, הורים, ילדים,
מורים ומחנכים השתלבו כהורה סוקרת
תמיר בוך את אורחיו ונכנס למעגל
הרוקדים. סבב, סבב, שר, ונותר.

כשהעיף מבט לעבר האורחים ראה כי
העבר קם ממקומו ויצא את האולם,
ואילו העתיד שוק עתה התחיל להתבגר
צחק לו בכל לב.

ניסים וללי.

ענינים ... רוחות ...

וציפיה ...

אג האסיף חס זה כבר, היקום מכין עצמו

לקראת החורף. רוחות קרירות מנשבוח

ומפיחות בעלי העצים שהצהיבו. עננים מתקד-

רים בלמים, ולהקות צפרים עוברות ביעף וקול

אויחותיהם מגיע למרחוק. תקופה זו היא ע-

ונה "בוערת" לפלח, המכין שדוחיו לימות הגש-

מים. מידי בוקר עם הנץ החמה אפשר לשמוע

הרעע הטרקטורים וצלצול המחרשות המחהדהד

מפר את דממת הבוקר. אפשר לראות את ברק

הסכין הננעצת בקרקע ומפלחת חלם ראשון בש-

דה השלף הצהוב. על גבי הטרקטור ישוב פלח

מאובק ודהון בגדים. נושא עיניו לשמים הק-

ודרים ועל פניו נסוכה ציפיה וחרדה ובליבו

תפילה שיהיה שכר לעמלו. בשדות הרחוקים א-

פשר להבחין בטרקטורים הגוררים מכוונות זר-

יקה ומכינים את מזרע החורף. המחנשה פולחת

חלם, אחר חלם ומעלה רגבי אדמה. שדה השלף

משחיר. חכונה נראית בכל, ציפיה וחרדה חלו-

יים ברומו של עולם...

...מאחר יהמדור חיילים כותבים לא הופיע זמן רב, אנו מאיעים לפרוך מחקר בחוג

הנוער על הנושא: תסביך אי כתיבה של החייל בצבא. אולי החקירה חעלה ארוכה לבעיח

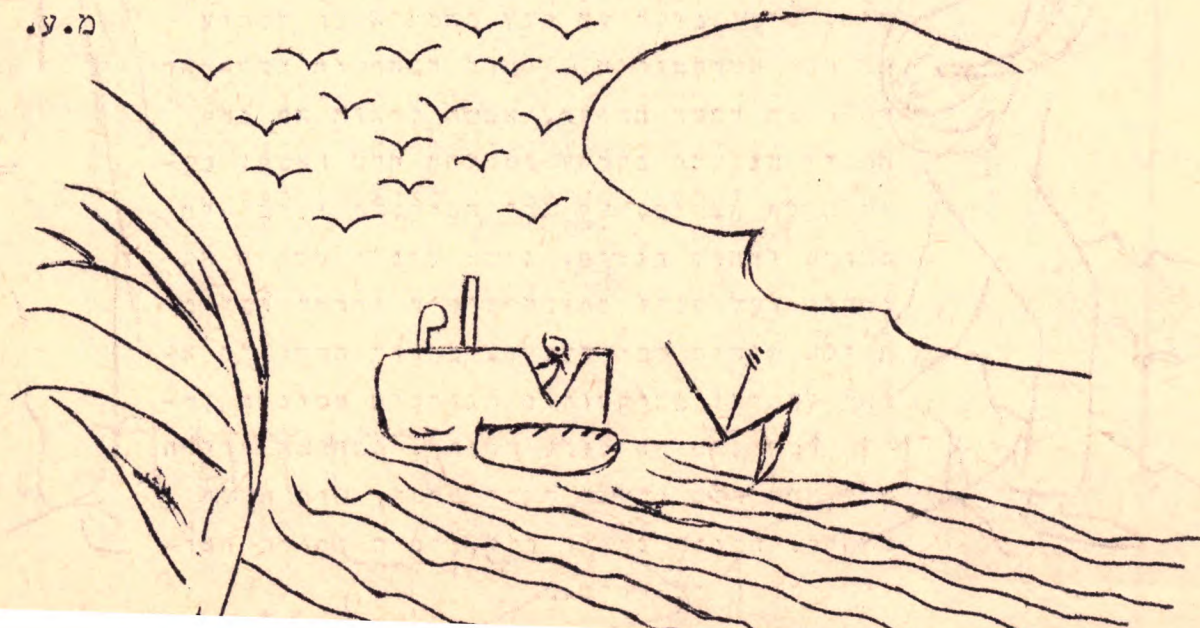
המדור. המעונינים להשתתף בחקר זה יפנו בהקדם האפשרי, בכחב או בעל פה לוועדת העלו

מערכת "עלומים" מעינת עתה גם בהצעה לפנות למשרד החירות שיעזור בהכנת המדור

על קוי אורך ורוחב, שלא ראה אור זה זמן רב ותקופת שפל ירדה עליו לפתע. יתכן

ונפרסם ושימת מחנדבים לנסיעה לחו"ל על חשבון הקומונה.

מ.ע.

מפרזאקוֹלֵה כחברה

ב זמן האחרון היגיעו ימועות על המצאות מקלטי רדיו פרטיים בחדרים. הבאנו את זה לטיחת חברה לשם ברור. חלק טענו כי צריך להפריד את הדיון בין רדיו גביש לבין מקלט רגיל. אך חלק שלל את המצאות מקלטי הרדיו בכלל. והרי הדין לכך: אילן: אני מתנגד להחזקה רדיו בחברה כי רק זה שיכול להתעמק בחטמל יכול לסדר לו רדיו.

מיכה ש.: ראיתי הרבה מסקים שיש בהם מקלטי רדיו וזה לא מפריע לטיויון רק שצריך לתת גם לאחרים לשמוע ואז יוכלו לבחור בין החלטות שרואים לשמוע וכל אחד ימצא את סיפוקו.

אלי: אם זו בעיה של טיויון אז לדעתי צריך לחסל את המקלטים הגדולים כי את הקטנים אפשר להשיג ביתר קלות וזה אינו מהווה בעיה טיויון.

אורי: לדעתי גם רדיו גביש הוא דבר שלא פשוט להשיגו ולא לכל אחד ישנם האמצעים לרכישתו.

ג'ורא: אם אפשר להשיג מקלטי רדיו לכל חדר אפשר גם דברים אחרים להשיג. ולכן אין זה נקרא טיויון. אני חושב שבשום אופן אין להרשות מקלטים פרטיים בחדרים. בסכום: הוחלט על איסור מקלטי הרדיו בחדרים.

ועוד ל"מסק קי"ת - ספר" (2)

ט הסכום של מחצית השנה שעברה (כלומר מאפריל דאטחקד עד עכשיו) מסתכמת הכנסות מסק בית ספר ב-1000 ל"ב ברוטו. להלן כמה מספרים:

- 4000 ביצי עופות
- 300 ק"ג בשר עופות
- 400 ליטר חלב לרפת
- 20 ליטר חלב למטבח

החודש זרענו 12 דונם אספכת שנבטת יפה. מאוד ונמצאת עכשיו בהשקאה. עד עכשיו לא הופיעו מזיקים. יעונת ההרבעות של העיזים החלה לפני חודש עם הופעת התאנה אצל העז הראשונה ואנו מקווים לשנת פוריות והרחבה בפעולות מסק בית הספר.

יורם (י')

ב ק צ ב _ ה ז מ . . .

* נערכה מסיבה "חצרו של קיבוץ", אשר בין היתר לימדה את הבנות על סודותיה של הקיבוצניק במקלחה, ואת הבניה לימדה על סוד הרכילות. כבר לא כדאי להציץ - יודעים מה שנראה.

* בחופש יצאו מנשה ונדב לקורס עורכי עלונים (לא מורגש), מיכה נסע להשטיל בשטח ה"שחמט" (מורגש?, במה?), ודורון נסעה לכנס ועודות חרבות (חכו, עוד חרגישו).

- * שרנו, צחקנו ואכלנו בחג האסיף האחרון. היה עצום, נקוה שיהיה לזה המשך.
- * השכבה הבינונית חזרה מטיול להכרת האזור-אדומים, מזיעים ועיפיים, אך מרוצים.
- * כיתה ח' ערכה פגישה עם הכיתה המקבילה לה באיחוד. הפגישה נשאה אופי חיובי.

עזרה לחופש

קורס נציגי ועדות תרבות

3 טרת הקורס שהתקיינו בביה השטה היתה ייועדה לקיבוצים שמחיליה זה עתה בפע- ילותם התרבותית. קורס זה הוא (לפי התכנית) שלב ראשון בסדרה קורסיים, שבהם ישחפפו אותם הנציגים, בתוספת חברים ממסקים אחרים. התכנית שאנו ראינו אוחה כהכ- רחית היתה קשה-באוע, קי אחד המכשולים בפעולות התרבותיות במסקים הוא זה, שאין ב- ועדות שלנו המטכיות בחפקיד, אלא כל שנה מתחלפים החברים לפעמיה יותר מפעם אחת. דנו בבעיה זו וכמעט שלא מצאנו לה פתרון. בדרך כלל ועדה מצליחה אח יש לה"משוגע לדבר", והוא צריך לרכוש ניסיון בעבודתו. אין לחייב ילד סתם להכנס לוועדה. אבל משום שאין לנו עודף ב"משוגעים לדבר", על כן יש לחייב. אורת העבודה בקורס היתה צריכה להקנות לנו ידיעותכלליות בארגון ובנין המסיבה. כמו כן למדנו קצת חומר ע- יוני בשטחים בהם אנו של פי רוב עוסקים במתיבותינו. לא עסקנו בפעילות בחוגים כי הדגש החזק היה על בנין המסיבה.

דורון (י')

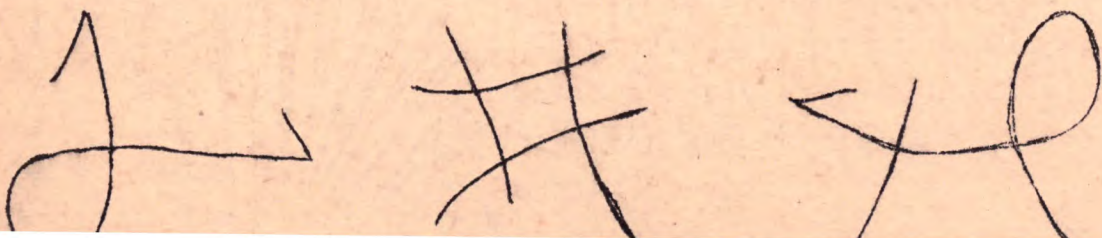
"העיקר / החברה חזרו מבסרטיים"

1 וצאים לטיול, והפעם לא טיול כיתתי ולא מסע חוליות אלא, טיול של כל השכבה. לא קבלנו רישיון ללכת בכביש הבטחון לאורך הגבול, ועליופן הלכנו דרך השדות כשפנינו מועדות ל- להבות חביבה, מצר, שדה יצחק והישובים השכנית. ב-04:30 העירו אותנו בנמוק שבבוקר טוב ללכת. יצאנו לדרך, הבוקר היה די קר אך במשך היום מ- זג האויר השתפר. הלכנו ברציפות עד להבות חב- יבה, (החניות לא היו כל כך קצרות, כי היינו נא- לצים לחכות לבנות ט' וקצת ח' שהזדחלו כל הז- מן אחרנית) בעת ארוחת הבוקר היה בלגן די רצ- יני, אבל וידת ספורט הצליחה איך שהוא להשתלט על המצב והארוחה נגמרה. אחרי האוכל המטכנו למצר, שאליו הגענו באהריים. בזמן הכנת האוכל נגשו רוב החברה לראות את השתיקות שנמצאו במ-

שק זה, קבלנו הסבר קצר על העתיקות ועל המשק. כעבור שעה של הכנות לארוחת הצהרים התחלנו לחזור הביתה. עד אז החברה הלכו לאט ובלי מרץ. אבל רק שמעו שחוזרים הב- יחה, נעשו כולם שמחים ועליזים וכך הגענו הביתה בשירה. אי אפשר לספר חוויות של קבוצה מפני שהן שמורות רק אצלה. אבל המשותף לכל המשתתפים היו השלפוחיות והאנחות. הטיול הצליח במגמתו - להכיר את הסביבה. והעיקר שהחברה חזרו מבסרטיים ורוצים ש- ועדת ספורט תראה כוחה בעוד מספר טיולים.

השכבה בינונית

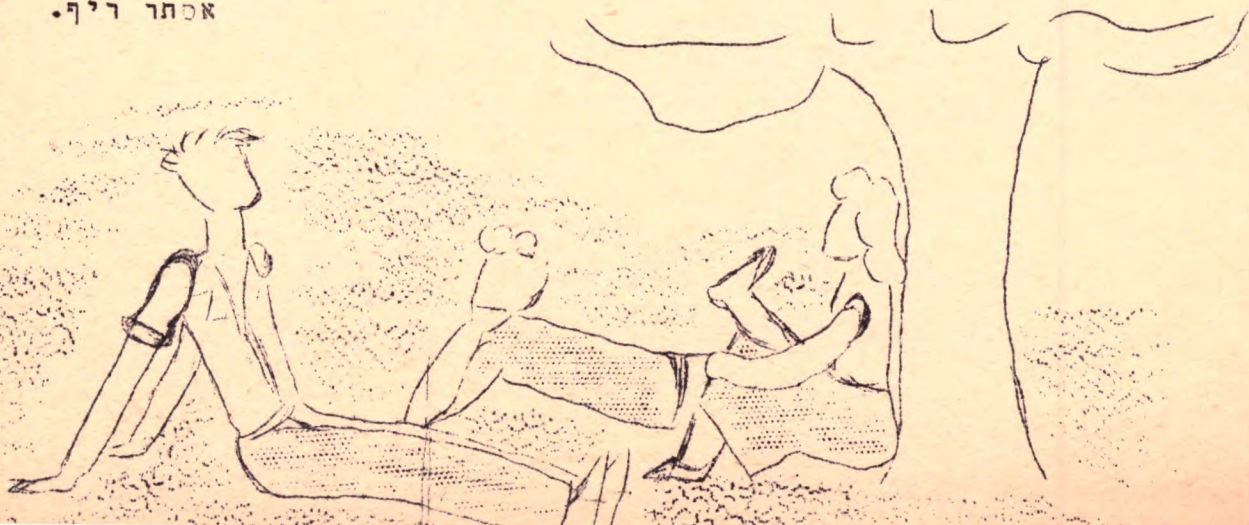
זכרונות ילדות

אוחו ערב ישבנו יחד כחמישה חברה, על הדשא המוריק, העטור פרחים מסביב, שהיה שטוח בין הצריפים. היה זה ערב נעים של קיץ והשמים עודם מאדימים בפאתי מערב, כי השמש זה עתה התכנסה אל נרתיקה. הימים ימי הסיוט והנפש חפצה להרבות בשיחות של עבר ועתיד.

כך היינו ישובים והשיחה קלחה הפעם אודות ימים שעברו. מעולם לא נמאס לנו לספור ולשנות ולספור על אותה ימים. ואף ידענו לספור על אותו מאורע פעמים ושלוש, משונה... הדברים לא היו חדשים גם הפעם ושיחתנו נגעה שוב בכל אותם המאורעות... ספורי העבר מלווים המיץ בשחוק רב, צעקות ועליזות שלא כדברים הנוגעים בעתיד. כאן הכל תמיד מתוך יותר, מחושב ורציני... "הי חברה ואתם זוכרים איך קראנו לעמרם שבתוך?" צועק אחד - "ראיתם אותו" עונה לשומתו אחת הבנות "ואתה בכלל לא זוכר שלך קראו קוצי - קצו-הזנב" צחוק פורץ מפי כל. - "ואיך קראו לנחוב?" קורא אחד שקולו אומר סוד - "תותלד ותותיות" צועקים כולם יחד ומתגלגלים... "חברה ואתם זוכרים איך שחפרנו בור לחיה שכטר אחרי הגן כדי שתפול פנימה?" - "נכון! בגלל שתמיד בערב, לפני השינה, הייתה עוברת על המרפסת האחורית ודואגת לכך שלא נדבר ביננו". - "אוף ואיזה צחוק היה אצלינו בחדר שינה - בלילה כל אחד היה שומר על השני: אני על אילה, אילה על ידיד ידיד על יהודה גלר וכולם שמרו על יומי כי הוא נורא פחד מהיטלר!!!" - "ואני זוכרת למה שקראנו ליוסי היטלר (כולנו במקלה: למה?) יוסי היה הכי חזק בגן וכולם פחדו ממנו נורא"

- "כן אבל אף אחד לא טבל מזב כמונו, שגרנו יחד אתו בחדר שינה. כמעט בכל בקר הייתה כל הכתה (הגן בעבר) מתפרצת לחדר, כשאנו עוד ישנים, עם דליים, מטאטים, מקלות כדי להרביץ ליוסי. היו "חכמים" להכות אותו כשהוא ישן. אבל יומי לא היה מאבד את עשתונתיו. היה קופץ על המיטה ואז כולם היו בורחים... בדיוק ברגע זה הייתה מגיעה המטפלת וחדר השינה שלנו נשאר כל היום במיטות. זה היה זיפת...". - "חברה ומי זוכר את משה פיישר? בו זה התרנגול שלנו?" - "הא מכירים מכירים" עונים כולם. - "ואת הבובה? - החתולה הג'ינג'ית שהבנים היו קולעים עליה אבנים מהקומה השניה של בית א'". ודרך אגב אף פעם לא הצלחנו לפגוע בה. מכביר אחד הבנים. - "כן אבל פעם אחת, כשהלכנו עם יפה המורה לטיל לשיך מוחמד, עלינו על הקבר הקדוש וזרקנו אבנים לכל הכוונים, ואחת מצאה את דרכה ישר אל ראשה של יפה...". - "ואחרי כן היא ספרה שראתה כוכבים וירח". משהו קרא מהצד - "אנחנו סברנו שהייתה זו רק פטה מורגנה!!!" בכלל, פותחת אחת הבנות הרציניות ביותר יש לי הרגשה שהילדים בגן כיום אינם כמו שהיינו אנחנו. לנו היו חיים מעניינים בצענו כל מני תעלולים ועשינו כסף בכלל אנחנו בגלל היינו חברה". "נו ואתם זוכרים שבכתם ד' בערך רבקה המורה חלתה אז נתנו לנו במקומם איזה מורה שהיה יותר נכון פרופסורו לשפות זרות. אה, נו... איך קראו לו? (משה קליין-עונים כולנו במקלה). והוא ממשיך: אז פעם דוד סרוור אמר: חמורינו חברבו. הטמבל ההוא, משה קליין, חשב שהוא אמר: מורינו חברבו. הוא התרומם מעל הכסא, ואמר עליו בסוף של איום "תוריד את המשקפים" דוד קם מהכסא: לא רוצה; "תוריד את המשקפים" דוד התרחק ממפר צעדים אחורנית, "תוריד את המשקפים מיד!" הקול הוגבר, הפנים השתלבו. דוד התחיל לרוץ בין השולחנות והמורה הנכבד אחריו. אנחנו היינו אחוזי פחד. "ילדים" קרא משה "צאו מיד מהכתה ודוד נשאר כאן." אנחנו פרצנו אחוצה ורק ידיד נשאר לשמור על דוד התפרצנו בבכי וברחנו משטח בית-הספר. מרחוק עוד שמענו את הצעקות "תוריד את המשקפים" (אך חברה לו ראייתם את המחזה: ממש דרמטי). נו, העיקר רצנו לרבקה כולנו ויללנו אצלה בחדר. כאן אנו פורצים בצחוק והשיחה קולחת הלאה הלאה, השעה כבר מאוחרת מהצריפים שמסביב החלו כבר להשמע רתינות וטענות. על קרעו שהקימונו, לכן התפורנו תוך צחוק וכל אחד מספר לעצמו את הדברים שלא נותר זמן לספורם...

אסתר ריף.

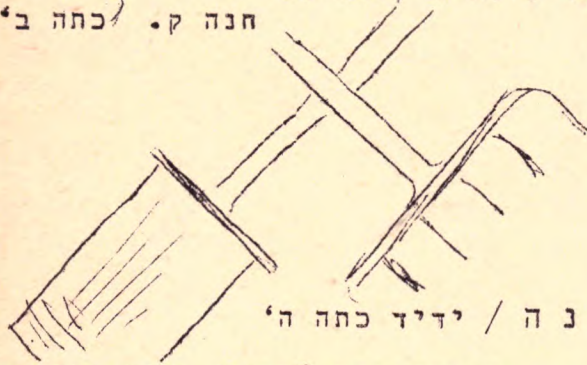
נדנוד ימים

מיומן הכחה.

יום רביעי: יש לנו גנה יפה, בגנה 8 ערוגות. אנו עובדים בגנה. יש לנו 6 מעדרים ו 4 מגרפות.

יום חמישי: זרענו זרעים של צנוניה, ביום הרביעי ברכנו את הצנוניה: עלה וצמח עלה וגדל!

יום שלישי: עבדנו בגת, עבדנו יפה. כמו פועלים טובים עשינו חמישה וחצי קילו שיזפים קלופים. חנה ק. (כחה ב')

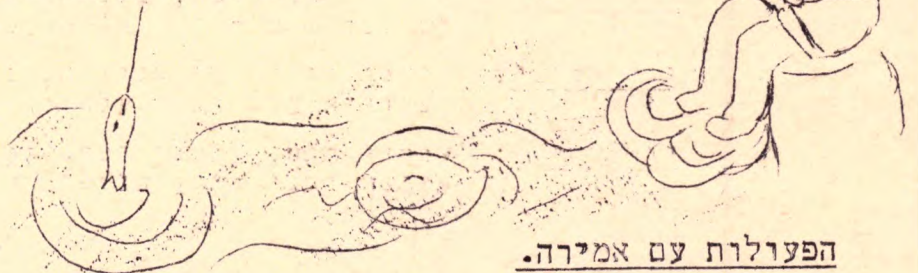
ב מ ח נ ה / ידיד כחה ה'

וכשחוזרים למחנה, רעש מהומה הילדים לובשים בגדים וכבר הם מוכנים לבדיקת האהלים, מטחדרים למפקד המוזר של המפקד המפוזר. הרמת הדגלים. תוצאות בדיקת האהלים.

במחנה רעש מהומה הילדים לובשים בגדים ויוצאים לדוג דגים. ובואש הדיגים צועד דיג מפורסם ובידו חכה כפולה בה יוצא למלחמה.

בסוף המחנה רעש מהומה הילדים לובשים תרמילים וחוזרים הביתה שמחים.

הפעולות עם אמירה.

בחנוכה קבלנו את אמירה למדריכה. בתחילה היינו משחקים משחקי חוץ וחדר אחר כך משחקי ואיה, תפיסה וכ"ו ישנם ילדים אשר עד עכשיו מפריעם בפעולות כגון רקודים, אך הרבה פחות מאשר בתחילה. בחשיבות הפעולות אינו מפקפק אף אחד ממנו אני מקוה שילדי כחחנו ילמדו הרבה מפעולות אלו הן בעוכן הרוחני והן בעוכן החנועתי.

יהודה ג. (כחה ה')

חנה'לה שאלה אחרי האחד במאי: אבא, נכון שכבר לא יהיו מלחמות? יעקב: נקוה, אנחנו לא רוצים אבל אי אפשר לדעת. חנ'לה: באמת לא יהיו. אני בעצמי שמעתי שהחברים שרו: זה יהיה הקרב האחרון.

הנה הגעתם, גם אתם, לערב זה, לחג זה, שהינו הגדול והיפה שבחגינו. יש בחג זה מן המסטים והפזות כאחד: פרידה מעולם הילדות וכניסה לבגרות - לעצמאות. עד עתה-המקבלים, המתחככים לדרכו של הקבוץ, ומעתה-עצמאיים, נבחרים בדרכי החיים ומעצבים אותם כאחד. ארוכה דרכה של כתת בנינו לחברות. רצופה היא תחנות שבדרך, ובין התחנות - דרכי החיים המגוונים: שנות החינוך בהויה הקבוצית, שנות גיבוש אישיותו של האדם הצעיר. נדמה לכם עתה לא פעם כי השנים חלפו בדהרה, בקצב מסחרר - אולם לא כן הוא. היו אלה שנים של עמל נמלים: לימודים, עבודה, לבטים וחפשי דרך, עולם ומלואו מקופל בהן. האם נתנו שנים אלה את מלוא המרחב לפעולתן היוצרת של כל אחד מכם? ודאי שלא. עוד אנו המחנכים, מחפשים דרכים וטרם מצאנו התשובה במלואה. והרי בזאת תבחן דרכנו החינוכית.

הג כפול לנו החג הזה. ב"ן שמונה-עשרה הבנים המצטרפים לחברות-שבעה הם בני קבוצת "נעורים" לשעבר. זכורתני כיצד הגיעה אלינו לפני שבע שנים והשתכנו במעלה הגבעה, שבצפון. הנה הם באים: כל אחד עם צרור הנדודים על גבו, כל אחד עולם של יסורים מקופל בחוכו. מעיניהם נבטים אי השקט ואי הודאות והם מסתכלים בנו המדריכים-באי אמון מה.

עברו חדשים רבים. הגבעה העלתה יוק ופרחים. הנעורים השתזפו, גבהו, כאלו הזדקפה קומתם ופניהם נרגעו מה. האם ימצאו כאן את בינם? ולאחר שנה ומחצה והנה הם בין כתלי בית הספר, לומדים בכתות ו' ז' עם בנינו. ושרב הם מהססים חוהים. הקליטה קשה, קשים חבלי ההסתגלות לחברה וללימודים. וכיצד פגשנום אנו? בנינו צעירים היו עדין מלטול על עצמם את מלוא נטל הקליטה של קבוצה כה גדולה. הם היו הקולטים והנקלטים כאחד. הדרכת הבורגנים כמעט ולא הייתה, השנה היא שנת הפילוג, המורים עמומים בכל הנוגע לבית הספר ואין שעתם פנויה להדרכה, לטפוח יחסים, להצמדת הבנים לחדרי ההורים ועוד. ומשום כך רבו הכשלונות תחילה והם שנחנו אותותיהם, וגם בשנים שלאחר מכן לא נתישרו הדברים כליל, נערמו בעיות ומדי פעם פרץ משבר. ושוב פגשתי בכתות כ' ויב' אמנם היו שנשרו עם השנים ולא עמדו בחבלי הקליטה אבל הנשארים נאבקו ויכלו. ובכתה יב' - נתגבשו יחסים ונשתפרו והם שוים בכל, שותפים מלאים בכל וחס כבנינו בכל. רבים החולקים על דרך ההצמדה לבית הספר. נסיונינו זה מלמד אחרת. איך ספק כי בדרך זו נצליח לקשרם אל חברתינו יותר מאשר כל דרך אחרת שהלכנו בה עד כה. ובמסימות הגידול והקליטה שהננו עומדים לפניהם - יש לראות בה את דרך המלך בגדולו של הישוב.

גאים אנו על שהחליטו למצוא כאן את ביתם ויקרים הם לנו שבעתים בנינו בדרך הקשה ביותר - החלוצית ביותר - מתוך בחירה והכרה. נדע כולנו לשמור על הקשר עימם בלכתם לצבא וליצור להם את הויה הבית עם שובם. ולכתה כולה גדלתם, בגדתם והזיתם לאנשים. ואנו עמסנו שנים נוספות על כתפנו. הטבע במחזוריותו טובב, הולך, צועד בצעדו הנצחי: יש נשירה, קמילה ויש נביטה וצמיחה ועננה. הייתם לאנשים. אמנם, מחוספסים מעט ולא פעם "דוקרניים" אולם יודעים אנו כי מתחת למעטה זה חבויים הרבה רגש, ונאמנות לביונכם הקבוצי. האם צידנוכם כראוי לדרכים החדשות הנפקחות בארץ? זאת יוכיח הזמן. העולם שהנכם הולכים לקראתו ושחיכם עתידים לעצבו לא במעט - הנו עולם בטלטה. התנועה בלבטי דרך, לא מעט ערכים מקודשים שרבו ונתנפצו. האופק-מאויים. עתידים אתם להאבק על המשך הדרך, על ערכי חיים בביחכם פנימה ובעולם שמחוזה לו-עולם זר ונכרי. אתם תעמדו בהתמודדות זו רק אם תראו עצמכם כנושאים באחריות, כאדונים על גורלכם אתם.

אין דור צעיר יכול להסתפק בכך שהוא ממשיך את אשר בנו המתחילים, עליו לצעוד אל מעבר לזה. דרכי העם והארץ בלבד אין בהם ערובה להמשך קיומו של הקבוץ. המהפכה שהחילונו בה ואשר עליכם להוסיף ולפתחה-תעשה רק עי' רצונכם הפעיל והמודע. ושוב, כאן לא תספיק ההכרע בחזון בלבד. המבחן יהיה אם תדעו להעביר ערכים שקנייתם-אל החיים. אם תדעו לא רק להגיע לשלטון על הטבע; לא רק אנשי עבודה ומשק טובים-אלא אנשי תנועה מהפכנית, היוצאים לעצב את חיייהם היום יומים לאור האידאה והחזון, אם תדעו ליצור הויה חברתית אנושית חדשה, הויה של רעות ואמונה גדולה באדם.

בזאת תבחנו ונבחן גם אנו.
חזקו ואמצו.

ברכת הצעפלת

בחבורת הזאת, ממוקדשת לסכום שנות הלימודים, או יותר נכון שנות הילדות, נקרא בודאי מאמרים רבים שיקיפו את כל שטחי הלימוד והחברה. יעלו בזכרונוכם רשמים על מטפלות רבות ואני בתור אהרונה רוצה להפריד מכם בשמן. זה כמה שנים שאני מלווה אתה אחר כתה, הנה באו על סף ההתבגרות והנה יוצאים לחיים. כתה אחת אינה דומה לשניה כפי שילד אינו דומה לחברו. לכל מחזור הסיגים והלבטים שלו, ואנו מלווים את השמחה, כואבים את הכשלון, כי גם שלנו הוא. אין למטפלת "תכנית לימודים" ואין לה גם סיכום רק החיים לראו אותו.

מחוץ לקבוץ תפקיד בית-הספר הוא להכשיר את האדם הצעיר שיוכל לעמוד ברשות עצמו. אצלנו האדם צריך לעמוד גם לרשות החברה ונדמה לי שזה לפעמים קשה מאד. הרבה בעיות עוד תעמודנה בפניכם בחיים ואת הפתרון ימצא כל אחד מכם על פי דרכו. הרבה מחשבות עולות בליבי בכל פעם שעלי להפריד מכתה חדשה. ואני מסימת בתקווה שזאת לא פרידה, זו פגישה על בסיס של חברות.

רות.מ.

מחיו

הנה

כשחנ' לה היתה בת $3\frac{1}{2}$ חפפה לה המטפלת את הראש-"או, יש לך המון חול בראש" היא לא התרשמה מזה כלל וענתה בשמחה: יופי אז תחני לילדים דליים וכפות וחושביי אותם אצלי על הראש שיטחקו בחול..."

כשיהודה ג' נסע לסבתה לחודרה אמו בחשיבות למטפלת: את יודעת יש לי היום נסיעה, ששאני אחזור אהיה עיניך אני מבקש שתשמרי על השקט!!!

בערב ט"ו בשבט שרה המטפלת את שירי החג כנהוג. אומרת אסתר בת 4 ליוסי: "יוסי, תצא ותראה אם ט"ו בשבט כבר מגיע. יוסי יוצא מסתכל לכל הצדדים חוזר ואומר: לא אסתר לא ראתי, הוא עוד לא מגיע."

חנ"לה לאבא: אבא נכון שפרקו את הפלמ"ח?
אבא: נכון.
חנ"לה: אז לאן אני אלך?.

